

"DRAUGAS"
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.
IŠEINAS
CETVE
MIESTE
WILKES-BARRE, PENNSYLVANIA
314 E. Market St.
KAINA METAMS:
Savijimo valdymo \$2.00
Iš Kanados ir kitur \$3.00
APSKELIMŲ KAINOS ATSKYRIM.
Rankraščiams nuot. antrasis
REV. A. KAUPAS,
64 Church St.,
Pittston, Pa.
Pajamų suirė ir su visais reikais
kreipis laisvą adresu:
"DRAUGAS",
314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

DRAUGAS

KATALIKU LAIKRAŠTIS.

Lithuanian Newspaper
"DRAUGAS"
(THE FRIEND)
Official Organ of the Lithuanian Roman
Catholic Alliance of America.
PUBLISHED EVERY THURSDAY.
314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States \$2.00
Canada and other parts \$3.00
Advertising Rates on Application.
All Communications and Money Orders
must be addressed to:
"DRAUGAS",
314 E. MARKET STREET,
Wilkes-Barre, Pa.

Organas Susivienijimo Lietuviu Rymo-Kataliku Amerikoje.

No. 32.

WILKES-BARRE, PA., 13 D. LIEPOS (JULY) 1911 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21ST, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897.

Metai III.

Šeštoji Nedėlia po Sekminių.

Lektija. Rym. VI, 8-11.
Broliai: Ar nežinote, jog kurie tik esame apkrikštyti? Je mums Kristuje, esame apkrikštyti jo mirtyje. Nes esame palaidoti drauge su juo per krikštą mirėm: ir kaip Kristus kėlėsi iš numirusių per garbę Tėvo, taip ir mes idant naujame gyvenime vaikščiotuome. Nes jei stojamės įkelti pat jo mirties prilyginimo, lygiai ir prisikėlimo busime. Tai žinodami, jog mūsų senas žmogus yra drauge nušlytiavotas, idant nusidėjimo kunas būtų sugaišintas ir toliau netarnautume nusidėjimui. Nes kas numirė, yra nuteisintas nuo nuodėmės. O jeigu su Kristum susirūpime, tikime, jog drauge taipogi gyvenime su Kristumi. Žinodami, jog Kristus kėlėsi iš numirusių, daugiau nemiršta, mirtis daugiau ant jo neviešpataus. Nes jeigu numirė nuodėmė, vieną kartą numirė, o jog yra gyvas, Dievuje yra gyvas. Taip ir jis manykite, jog esate ištikro numirė nuodėmė, o gyvi Dievuje, Kristuje Jėzuje, mūsų Viespatyje.

Evangelija. Mork. VIII, 1-9.
Anuomet, kad buvo didė minia, o neturėjo ką valgyti, suvadinęs savo mokinius, tarė jiems Jėzus: Gaila man minios, nes štai tris dienas jau pasilieka su manim, o neturi ką valgyti. O jei paleisiu juos alkanus, ir jų namus, pails ant kelio, nes kaskurio jų atėjo ištole. Ir atsakė jam jo mokiniai: Iš kur kas galės anuos pasotinti duona čia, girdoje? Ir klausė jų: Kiek turite duonų? Kurie pasakė: Septynetą. Ir liepė miniai sėstis ant žemės. O čia septynetą duonų, darydamas dėkojimą, laužė ir davė savo mokiniams, idant padėtų jiems; ir padėjo miniai Tėvą ir žuvėlių, mažą ką ir anas palaimino ir liepė padėti jiems. Ir valgė ir buvo pasotinti ir surinko, kas liko truputį septynis pištines. O buvo ty, kurie valgė, apie keturis tūkstančius, ir paleido juos.

"GAILA MAN MINIOS."

Šios dienos evangelijoje aprašytas stebuklas yra ne tik apreiškimo Dievo galybės, bet, taip pat mums pamokimui, pastiprinimui ir suraminimui šioje žemiškoje kelyje.

Kada girdime apie galiosingą Jėzų, kuris iš mirties

kelia, kuri Jį sekė, kada regime papenėjimą keturių tūkstančių žmonių septyniomis duonomis ir keliomis žuvimis ir da matome septynias dėses pripildytas likūnais, negalime atsistebėti Jo galtingumui ir nepribotai galybei.

"Gaila man minios", tarė Jėzus. Kiek gerumo tame išsireikšime, Dievota minia jau trečią dieną sėka Jėzų, klausydama Jo pamokslų, ir neturi ką valgyti. Jis nenor žmonių alkanų paleisti namon, kad kartais neapalptų ant kelio. "Gaila, sako, man minios". — Mokinkimės iš to pačios ir pildyti galtingumo priedermę link savo artymo. Tai priedermė yra neatskiriama nuo mūsų tikėjimo: "Štai, kalba Jėzus, daviau jums pavalka, idant, kaip aš dariau ir jūs darytumėte."

Galtingumas yra tai priėjimas kitų vargams; yra tai sąjaušimas mūsų artymui tame visame, kas jo širdį spaudžia. Galtingumas mokina mus džiaugties su savo artymu ir gerovėje ir liudėti su juom jo vargais: draudžia jis mums šnekėti ar daryti ką nors tokio, kas atdarytų ranybę kam kitam. Galtingumas ne tik su tvarko mūsų darbus, žodžius ir mintis, kas link artymo, bet skubina daro pagelbėti ji visuose jo reikaluose.

Buti galtingu, ypatingai, yra tai gelbėti tuos, kurie mūsų pašalpos reikalauja, kad išandien išganytojas duoda mums pavyzdį. Kartais, pridėra, artymui su pagelba, taip sakant, už akis užbėgti. Su pavalydžiu išalkusių Viespats Jėzus nelaukia, kol jie pradės šaukti. Jis žinojo jų reikalus ir todėl kalbėjo į savo mokinčius: "Gaila man minios".

Galtingas krikščionis, matydamas nusiminime savo artymą, tuojais galvoja, kaip palengvinti jam vargą. Sąjaušimas jo pasididina, kada pamąsto, kad ir pats gal atstairsti tokiam pat padėjimui; ir jei dabar to vargo nekendia, tai tik ašų Dievo galtingumui. O jei kuniški artymo reikalai mūsų sąjaušimą sujudina, tai juo labiau jo dvasios vargai ir kentėjimai. Parodykime artymui, tokiam atsitikimui, savo maloningumą, ir bukime visuomet pasiriję jam pagelbėti ir gerą patarimą suteikti. Ypatingo galtingumo verti yra nusidėjėliai, tie dvasios nelaisviai. Neveizant į savo nuodėmes, jie nepersisto būti mūsų artymais ir broliais Kristuje. Nepasigailėti jų ir už juos nesimelsti — tai būtų nekrikščioniškas darbas. Šios priedermės mokina mus Kristus prilyginimo apie gerą Samaritaną ir pagard-

nimu teismo be galtingumo tam, kas neparodys galtingumo. Pasigailėkime tad kitų, kad ir mus Dievas pasigailėtų.

Katalikiškos Žinios.

Išmetė iš draugijos.

S. Duszynski prigulėjo prie 641 kuopos katalikų organizacijos, vadinamos: "Catholic Order of Foresters". Tos organizacijos konstitucija gina nariams užsilikti pardavinėjimu svaiginančių gėrimų. Duszynski nusipirko smulkę ir užtat tapo išmetas iš draugijos. Reikalas atsidūrė teisme, nes Duszynski apakundė draugiją už padarymą jam 200 dol. nuostolių. Tačiau teismas nusprendė, jog draugija turėjo teisę išmesti peršengiantį įstatus narį.

Prisiekdino pusantro šimto tūkstančių vaikų prie blaivybės.

Philadelphijos antvyskupis E. Prendergast nuo to laiko, kaip tapo sufraganu (pirm 14 metų), prisiekdino 150,000 vaikų užlaikyti visišką blaivybę. Ar visi užlaikė? Laimingai išlaikė du tūk. žodį.

Presbyterijonai giria katalikus.

Presbyterijonai, kurie buvo susirinkę selman Ottawa mieste, Kanadoje, išreiškė padėką katalikams, ypač Montreal'o antvyskupui Bruchesi, už platinimą ir užlaikymą blaivybės. Quebec'o provincija yra blaiviansia už visas Kanados šalis, o toje provincijoje gyvena beveik vieni katalikai.

Manning'o jubilėjus.

Londonė rengiama didelė iškilnė paminėjimui šimtmečių sukakturių kardinolo Manning'o gimimo. Prie apvalkšiojimo taisosi daugiau, kaip 40 tūkstančių darbininkų įvairių tikėjimų. Kardinolas Manning buvo dideliu darbininkų užtarytoju ir geradariu. Jo atmintis dar ligšiol neišdilo iš praeikiųjų atminties.

Pašventino kapines.

Jo Malonybė vyskupas M. J. Hoban pašventino liepos 4 d. naujas lietuvių kapines Forest City, Pa. Tą dieną buvo ir dirnavonė lietuvių bažnyčioje.

Vienuolyno pašventinimas.

Šv. Kazimiero Seserų Vienuolyno pašventinimas buvo paskirtas šv. Panos Apilankymo šventėje, antra diena Liepos. Oras, po neseniai audruotų dienų, aprimo ir šadėjo giedra. Ištikro, antra diena Liepos buvo graži: šiluma, beviel vėjas, apšvi-

langaus giedrumo negedino nei mažiausias debesėlis. Ant Vienuolyno plėvėsavo amerikoniškoji ir dvi lietuviški vėliavai. Nors pašventinimo apeigoms buvo paskirti žmonės pradėjo rinktis tuojau po pusiaudienio ir, žinoma, lankyti Vienuolyną. Visus stebino Vienuolyno įtaisymai, švarumas, mokyklų įrengimas o, ypatingai, koplyčios ir altoriaus gražumas. Apie trečią valandą, kuomet Draugystės turėjo susirinkti kertėje 69-os gatvės ir Western Avenue, žmonių jau buvo pilna pačiame Vienuolyno ir aplinkui: buvo nemaža atvažiuosiu karietoms ir automobiliams. Apie ketvirtą valandą pasakydo po apilankę muzikantų nuo Town of Lake kapelės aidas, kas buvo ženklų jogei Draugystės jau susitiko Jo Mal. Chicago Arcivyskupa. Kunigai, Vienuolynie susirinkę, išėjo procesijoje iki Vienuolyno vartų. Gražų darė įspūdį Draugijų paroda. (Programa draugijų maršavimo tilpo pereiname "Draugo" num.).

Grandu buvo žiūrėti į kareiviškias draugijas su pakeltais kardais ir prakaituotais nuo karščio vyrų veidais. Graudu, nes prisiminė praėjusieji garbingi laikai, kuomet mūsų broliai, kareiviai, kardais ir krutinėmis gynė Tėvynę nuo priešių ir Lietuvos garbę skleidė po svietą! Mūsų kareiviškosios Draugijos, ištikro, tur nemažai ir kareivių dvasios, butent savo priedermių supratimą ir jų pildymą, neveizint į sujungtas su jomis sunkenybes ir aukus. Dieve duok, kad mūsų kareiviai, ne vii a tik puošty savo pavardomis svetimas žemes ir gintų svetimas tėvynes, bet užlaikyti savo tikėjimiškai tautiškąją dvasią iki tam laikui, kada įgysim savo tėvynę. Nepaprastai malonu parodoje įspūdį darė moterų ir mergelių draugijos, moters su savo ženklais ir mergelės su uniformais lietuviškomis spalvomis: tai "Lietuviečių Sąjunga" globoje karžygiškosios "Orleano Mergelės", palaim. Joannos d'Ark. Jo M. Arcivyskupui patiko Draugijų paroda, ypatingai laike procesijos aplink Vienuolyną. Po Procesijos nuo Vienuolyno trepų pasakė, žmones lauke, labai gražų pamokslą kun. M. Krušas, Waukegan'o klebonas. Apeigos pasibaigė Vienuolyno koplyčioje palaiminimu šv. Sakramentų, kurį suteikė Jo M. Arcivyskupas. Iškilnėje dalyvavo 22 kunigai ir 9 klierikai.

Malonu man, prie progos, išreikšti viešą padėką viršminėms parankioms

Draugijoms, kurios teikėsi iškilnėje dalyvauti ir pp. S. Anušauskui ir J. Geniui, Maršalkoms, už užlaikymą pavyzdingos tvarkos. Pp. Počiui, Daukšai ir Janušauckui, vargonininkams ir jų chorams už pakėlimą iš kilmės gražiais giedojimais. Poniui K. Strumylai už suteikimą savo automobilio Arcivyskupo parsikvietimui. Ypatingos-gi dėkingystės pasilieku kultas kunigas: Džiakonui M. Kriaučiūnui, M. Krušai, F. B. Serafinui, A. Skripkai ir A. Ežerskui už veiklų prisidėjimą prie iškilnės pasekmungumo.

Kun. A. Staniukynas.

Popiežius giria prezidentą Taftą.

Pijus X atsiuntė savo ranka rašytą gramatą Apaštališkam Delegatui, Diomedui Falconio. Tame laiške išreikšta pagyrimas Sav. Valstijų vyriausybei už paraginimą kitų valstijų prie visuotinės sutalkos. Gramatos kopija tapo perduota prezidentui Taftui, kuris ketina atsakyti popiežiui ir gi laišku.

Iš Lietuvos.

Šiaulėnai (Šiaulių ap.).

Pas mus labai išsiplatinusi girtuoklystė. Nėra tos dienos, kad žmonės negertų, o apie turgus tai ir kalbėti neverta: tuomet pilnos smuiklės geriančiųjų, išrodo lyg bepročių ligonbutis. Vakare girtų pilnos grabės, o vieną šventą dieną eidami girtuokliai suvirto į rugius ir išmaltę miešionis atėjo iš savo rugių vyti pasigėrčius, ir pakilo muštynės. Bet yra pas mus ir pavyzdinių blaivininkų.

Biržai (Panev. ap.).

Gegužės 22 dieną Biržuose buvo lietuvių vakaras, surengtas trečiojo mokytojo Biržų dviklės mokyklos nundai: tasai mokytojas išlaikomas privatinomis lėšomis ir turi atskirą mokyklą Biržų Katalikų Labdarių Draugijos būste. Vakaras buvo su bufetu be svaiginančių gėrų ir be šokių. Artistai-mėgėjai vaidino šias komedijas: "Kvailą supras, akla pažis", "Žilė galvon, velnias uodegon" ir "Velnias — ne boba". Artistai-mėgėjai savo roles atliko labai gerai, ypač pasižymėjo p-lė Valerija Palulytė (Agotes ir Keraitienės rolės), p-lė Mikelenaitė (Klumpiekienės rolė) ir p-lė Klungevičiūtė. Iš vyrų pasižymėjo p. V. Januševičius, Romašaukas ir Šlapikas. Choras, p. V. Stefanavičiaus vedamas, gražiai padainavo kelias tautiškas dainas. Vakaras buvo

didelėje Biržų Katalikų Labdarių Draugijos salėje. Publikos buvo pilna salė.

Seirijai (Seinų ap.).

13 d. birželio buvo Seirijuose lietuvių vakaras pavyzdinių nundai. Vaidinta VII veiksmų tragedija "Genavaitė". Vaidinimas nusisekė gerai, ypač pasisekė vargon. Katalikų Goliaus rolėje.

Prieš vaidinimą ir po vaidinimo buvo dainos; dainavo suvienyti chorai Slabados ir Seirijų, vedami Slabados vargonininko p. Puidoko.

Kupiškis.

28 gegužės apie 7 valandą vakarą, statant mūro bažnyčią, nukrito nuo pat viršaus darbininkas ir užsimušė. Bažnyčia augtumo turi apie 25 siekiančius. Tas darbininkas yra nuo Kauno, metų turi apie 35.

Vilackio Rūda (Sav. g.).

Lietaus beveik nėra: šalnos viską naikina: 3 d. birželio perkūnas užmušė grioje važiuojantį su medžiais vaikiną ir porą arklių.

Lukšiai (Naumiesčio ap.).

Pas mus neperseni atsidarė dvi lietuvių sankrovės. Iš viso mūsų miestelyje yra 8 sankrovės: penkios žydų rankose, o trys — lietuvių. Daugelis susipratusių žmonių lanko lietuvių sankrovą, todėl mūsų sankrovininkams gerai sekasi. Lietuviai atidarė savo sankrovą vietoj subunkrutavusių žydų; ir dabar viena žydų sankrova vos-ne-yos gyvuoją; galima tikėtis, jog ir ta pereis į lietuvių rankas.

Švediški (Lukšų par.).

Naumiesčio ap.). Švediški kaimas mažas — vos 12 ukainių. Jisai stovi gražioje vietoje: per jį bėga sriaukas upelis; gražiai lialiuoja jo derlingos sodybos. Už sodybų — gražus kapinyvas, kuriame stovi medinė koplytėlė. Kiekvienas ūkininkas turi gražų sodelį, triobos gražiai apsodintos medžiais. Švediškių kaimelis vienas iš šviesiųjų. Į mūsų kaimą pareina 11 lietuviškų laikraščių. Prie "Žiburio" priklauso 3 žmonės. "Žag-rės" — 2, "Motery Draugijos" — 1; noromis deda aukas tantos reikalams. Ukaininkai jau pradėjo gyventi sulig naujos mados. Pas kiekvieną galima rasti įvairių naujų ūkio įrankių; daugelis lanko lietuvių sankrovą: išsirašo per "Žagrę" vagonais visokių traužų.

Augštoji Panemunė (Marjamp. ap.).

28 gegužės Krikščionių — Darbininkų Draugija kėlė gegužynę. Vietą pasirinko šilvelyje ant Nemuno kranto. Čia gražiai pasilinksminta — pašokta, padainuota, padėklauta, ir apėjo be svaig-

mausių gėrimų. Gegužynė visi labai patenkinti.

Punksas (Suvalkų ap.).

Nors Punkso parapija apskritai jau gana pakilusi, bet yra dar joje nemaža tamsių žmonių, kurie tiki visokiems burtams.

Jeigu ant kojos arba rankos atsirado gumbas nariakaulis, tai žmogus ieško ant kelio koldo kaulo, ar žemės, atpuolusios nuo arklio nagos, ir tą nariakaulį tuo triną.

Jeigu kas serga nuomaru, tai taipogi ieško kur ant kelio pamastos arklio skabos (pasagos), su viena ar su trimis viimimis. Iš tosios vinies vienu išpildymu kalvis turi nukalti žiedą. Tą žiedą sergantis nešioja patoliai, pakol kur nežinomis pameta.

Jeigu žmogų arba gyvulį inkanda pagėdes šuo, tai šaukiama žinys, kad užkalbėti.

Jeigu kurmies rausia lyse, tai moteriškos neša šluotą ir įsmėigia kotu į žemę ir šaukia: "Kurmys jau nebe-rausis".

Vilkaviškis.

Kaip-kuriuose šios parapijos sodliuose jaunimas mėgsta daryti lioterijas. Per tas lioterijas daugelis jų tyko pasigerti. Pasigėrus gi nekartą kyla nesutikimai, barniai, pagalios ir muštynės. Mušai netikėtai valdinai tarp savęs, bet net ir kaip-kurins merginas apkliu.

Vai laikas tokioms lioterijoms išnykti; o tėvams ar šeiminiakams nevertėtų tokių lioterijų leisti.

"Šaltinis".

Kova su kolera.

Už nepildymą pareigų kovos su cholera Vilniaus kelio apskrityje viršininkas nubaudė bandžius ir gegužės mėn. administratišku būdu 53 garbalių ir sielių savininkus. Pabauda nuo 1 rb. ligi 100 rb., arba atsėdėti kalėjime nuo 1 d. ligi 14 d.

Apie švenčionių gimnaziją.

Barjovedis kng. Šervnšildze govo iš apšvietos ministerijos atsakymą apie švenčionių gimnaziją. Minist. Kasso praneša, kad klausimas apie gimnaziją bus galutinai išrišta skirstant valstybės samatas 1912 metais. Miestas prie gimnazijos atidengimo turi butinai sudėti 10,000 rublių, pinigai da nesurinkti.

Kvotiniai.

Vilniaus apsk. apskelbta, kad laikantieji kvotinius ant pavietinių ir naminių mokytojų bus prileidžiami prie mintinių ekzaminių tik tuomet, jei gaus užrašinius darbus ne mažiau 3.

Telšiai.

Buvo pataisyta lioterija beturšiams mokslai

viens visų mokyklų sušelp-
ti. Iš viso surinkta 1677 rb.
91 kap., išlaikyti buvo 350 rb.
91 kap., grynno pelno liko
1337 rb. Pelnas buvo pada-
rintas tokiu būdu: gimnazij-
jos 12-os mokyklų moksliui
apmokėti 360 rb., stačiatiki-
jų "brolybei" 105 rub.,
miesto beturtėliams 100 rb.,
liuterams 24 rb., žydų betur-
tėliams ir jų ligonbuviui 225
rb., visoms kitoms moky-
kloms 240 rub., kareivių,
karėjų kritusių, naudai pa-
skirta 10 rb. Praeitais me-
tais taipogi buvo liuterija,
grynno pelno buvo 1300 rb.

Kapčiamiestis (Sein. pv.).
Musų apeliokėje pradėjo
sirgti šiltinėmis. Bet gyven-
tojai visai tamsūs ir netikri,
kad liga gali nu kitių pri-
lipti. Sako: "Nuo Dievo, nie-
kur neišbėgsi, kad ir po puo-
du pasivožsi". Gydytojo ne-
lanko ir vienas kitą belan-
kydami, užkrėtę visą apie-
linkę.

Naumiestis (Suv. gub.).
Čia tveriasi automobilių va-
žinėjimo draugija. Draugija
ketina įsitaikyti 3 automobi-
lius ir važinėti tarp Mariam-
polės ir Naumiesčio ir tarp
Mariampolės ir Kybartų.
Susidėjo jau apie 10 tūk-
sandžių kapitalo; šį rudenį
jau mano pradėti važinėti.
Draugijoje dalyvauja dau-
guma lietuvių.

"Liet. Žinios".

Kauno vyrų gimnazijos
direktorius paskirtas vado-
va mokinių, keliaujančių į
Turkstaną. Užsirašė 33
mokiniai. Su keliauninkais
važiuoja dar trys mokytojai
ir gydytojas.

Nemunas visai nusako.
Troptai vos gali eiti pačiu
upės viduriu. Garlaiviai vis
tačiau atsideda ant smėly-
no. Prekininkų didesniems
laivams taipogi sunku plauk-
ti. Sekminių subatoje ir ne-
dėlioje gražiai palijo.

Vilnius. Budama Vilniuje
per keletą dienų, kasdien
sutikdavau keliauninkų mi-
nias iš įvairių kampelių, at-
ėjusių pagarbinti šv. Panelės
ir aplankyti stebuklingų
vietų. Vienas maldininkų
būrys siekė apie 2000 žmo-
nių, vis daugiausiai varg-
dėlių. Kaip Vilniuje, taip
ir už Vilniaus visur smėlis,
kalnai baltuoja, jokių žiem-
nių jėgų nematyti. Žmonės
dejuoja, kad jau bemaž ne-
būna nėra lietaus. Nuo Vi-
lniaus važiuojant ant Šven-
tėnų, pavaišavus į tapus
Kalkūnų, jau matyti nors
menki žieminiai javai. At-
važiuavus į Ukmergės pave-
tę lyg kitas Dievas. Žiem-
iniai javai—rugiai, kviečiai
gražūs. Žmonių veidai daro-
si ramūs, žiūrint į tokį javų
derlių. Tik vasarą žiemini
javai ir daržiai visi išdžiū-
vo, jau bemaž mėnuo,
kaip neturime nei lašo lie-
taus. Ypač Kupiškio parap-
ijoje gražūs rugiai ir kvie-
čiai.

Šiauliai. Nuo pavasario
mažai tebuvo lietaus. Rugiai
ir pievos ėmė džiūti. Sekmi-
nių subatoje ėmė gražiai ly-
ti. Nuo buvusios kaitros ėmė
degti miškai apie Šaukėnus.
Gelių Janavičiaus išdegė
pusė miškų, Šaukėnų Gorskio
išdegė 30 dešimtinų miško.
Kurtavėnų Ploteriaus taip-
pat nemažas miš-
ko plotas išdegė.

Panevėžys. Gegužio 18 d.
Penkavos valsčiaus buvo su-
eiga. Per viršaus pagelbi-
ninko rinkimus buvo ir vir-
šauskas, tuo pagelbininkas

išrinkta dorą žmogų. Po to
ženiečių viršininkas už-
klausė vyrų, kodėl jie ne-
prideda raštininko pagelbi-
ninkui algos. Visi nutilo, ir
tuo tylėjimu tapo algos raš-
tininkui pridėta 180 rb. Iš
tų pat pinigų, iš kurių pri-
dėta algos raštininkui, vyrų
norėjo atskirti kiek bažny-
čios reikalingas ir užnėgesių
irankių įtaisymui valsiuije,
bet dar nieko nepaskirta,
nors ir daug kalbėta.

Tauragė (Res. apsk.). Pas-
mus prasidėjo akių gydy-
mas tam tikro gydytojų bū-
rio. Darbuojasi trys moteris
—tikros akių gydytojos, ir
vietinės parubežinės sargy-
bos kareivių gydytojas p.
Pavlačiū. Ligonius kas
dieną priima kareivių li-
gonbutyje, tuos gi, kuriems
prisieina daryti akių piau-
sytimus (operacijas), guldo
bažnyčios prieglaudoje. Li-
gonių kasdieną esti apie 200
ypatų. Gydymas tęsiasi dar
apie pusantro mėnesio. Da-
bar gydymo sąlygos labai
geros. Už gydymą ir papras-
tus vaistus gydytojai nieko
neima. Visiems tiems, ku-
rie reikalauja ilgesnio savo
akių gydymo, nereikia vė-
luoties važiuoti Tauragėn!

Pasirodo, jog musų žmonės
sėrga akimis dėl neišsargu-
mo, vienas nuo kito užsi-
kredia, prausdamiesi viena-
me ino tuo pačiu vandeniu,
nušluostydami tuo pačiu
rankšluostį ir t.t.

Joniškis (Šiaulių pav.).
Gegužio 18 d. iš žydų stado-
los kilo didelis gaisras. Daug
daiktų išvogta. Nuostolių
padaryta nemažai. Čionykštė
užnėgesių draugija pasi-
rodė menka. Kas metai tos
draugijos naudai nuo visų
miestelio gyventojų renka-
mos mokesčius, bet užnėge-
sių irankiai visai nudėvėti,
suirę, prakiurę. Visa ta
draugija žydų rankose. Pa-
sirodo, jog jiniai netikusiai
veikia. Reikėtų, kad Joniš-
kio krikščionys įkurtų savo
užnėgesių draugiją; bene-
butų ji veiklesnė už dabarti-
nę. Joniškio gyventojai tur-
tingi, nemažai yra veiklaus
jaunimo, galima spėti, jog
ir jų įsteigta užnėgesių drau-
gija gražiai gyvuotų ir veik-
tų.

Rozalinas (Pan. pav.). Ro-
zalino bažnyčioje giedoji-
mai labai menki, kartais ir
visai niekas negieda. Dabar
jau pradeda rūpintis tais
giedojimais. Dangun Žengi-
mo dienoje pas vargonininką
pirmą kartą buvo susirin-
kę giesmininkai pradėti mo-
kintis giedoti. Taigi kad
Rozalinas giedojimu neatsi-
liktų nuo kitų parapijų rei-
kia, kad musų vyrai ir mer-
ginos nesigailėtų laiko šven-
tadieniams lankyti giedoji-
mo mokslo. Vargonininkas
ketina klebono prašyti, kad
prisidėtų prie to, nupirkda-
mas giedojimo rankvedėlius.

Josvainiai (Kauno apsk.).
Gegužio 19 d. pavakaryje
miestelyje ištiko gaisras. Su-
degė 8 namai. Pasirodė, jog
Josvainių užnėgesių kuope-
lė nevelkili, ir jos įtaisai lai-
komi tikėtai dėl "mados".
Paminėtina ir tai, jog pas
josvainiečius miestelėnus
stinga artimo meilės ir noro
jam nelaimėje padėti. Ne-
dang atsirado tokių, kurie
be parodymo buteliuko ar
penkrublinės pasiūlymo
butų lipę ant stogo ginti nuo
ugnies. Buvo ir tokių, ku-
rie galėjęs ir viedrų duoti.

Grėičiai (Telšių apsk.).
Čia vienas taipogi pe-
lėnė virto, nes vyrai buvo

buvo baisus atsitikimas. Pa-
vakaryje vienas iš čionykštė-
čių ukininkų užpuolė su sa-
vo 2 sumais su vėzdais ranko-
se ant savo kaimyno. Tasai
gindamas sėvė iš revolve-
ro, bet nieko neužgavo; dar
pats nusigandęs pasislėpė
pas savo kaimyną. Užpuo-
dai ėmė to kaimyno duris
laužti, bet subėgę tie žmo-
nės išvirkėlius numalšino.
Ant rytojaus tie patys vėl už-
puolė ant ano ukininko, iš-
mušė langus, išdaužė visus
triuboje indus ir nuvilkė pas
save to užpuolto žmogaus
žmoną. Nežinia kas būtų
buvę su ta žmona, jei kai-
mynai vėl nebūtų pagelbėję.
Taigi, kokių tai baisių žmo-
gudžių gyvena tarp musų.
Kokių baisių išvirkimų plati-
na jie tarp savo vaikų ir
tarp visos jaunomenės. Smu-
ki ir liudna musų padangė-
je.

Panevėžis (Pan. apskr.).
Katkų kaime vaikai per 30
metų vedė bylą dėl tėvų
palikimo ir niekaip negalė-
jo susitaikinti. Viena ir an-
tra pusė rasdavo sau gerų
patarėjų ir dar geresnių liu-
dytojų už visokias magary-
čias, ir taip tampėsi lig šiam
laikui, tuštindami savo kiše-
nius. Dabar juos sutaukino
Panevėžio gerbiamaasai kle-
bonas. Su sukvieštais kai-
mymais jis padalijo jiems že-
mę ir triobas. Savo dalimis
visi užganėdinti. Visiems
lietuviams sekimas pavyz-
dis, kad patys savo tarpe by-
las baigtų. Išvengtų tų tam-
pymų po teismus ir berei-
kalingų išlaidų.

Krakės (Kauno apskr.).
Nelaimė. Nedėlioje 22 gegu-
žio Dirgaičių pono Višniaus-
ko darbininkai po pietų nu-
ėjo Plintagalių ežerėlin pasi-
maudyti. Vienas iš jų nu-
plaukęs toliau nuo krašto
gelmėn nebetko sylos ir nū-
sant kam ateiti pagelbon nu-
skendo. Utarūnke palaido-
ta ant naujų kapų.

Kelmė (Res. ap.). Per še-
stines dienas—mugę. Žmonių
buvo labai daug. Smuklėse
ir aludėse, kaip aviliuose,
užė. Namo grįždami dainuo-
dami sentikiai privažiavę
prie Verpianos sodžiaus, ne-
toli nuo miestelio, pradėjo
muštis. Seniuksas V. An-
drulis 77 metų, pamatęs, kad
sentikiai iš jo daržo tvoros
laužia mietus, iškiutino iš
gryčios darželin pažūrėti,
kas darosi. Sentikiai, pama-
tę seniuką, puolė ant jo ir
pradėjo mušti mietais. Se-
niuko dukrė Gertruda norė-
jo dar užstoti savo tetušį —
ir jai pakaušį prapliekė. Ma-
tydami, kad seniukas jau
negyvas, sušuko keletą kar-
tų "ura"! ir nuvažiojo to-
liau. Bet netoli važiuo, tuo-
jau priginė policija ir visus
žmogudžius suėmė. Vis tai
tos "pilkos baltakėlės" dar-
bas! Ar nevertėtų vietiniam
"Blaivybės" skyriui ir val-
čiaus sueigai prukti val-
džios, kad visos smuklės ir
aludės per didesnius žmonių
suvažiavimus būtų uždary-
tos?

Krakenava (Panev. ap.).
Pas mus ukininkai labai nu-
siminę, nes jau du mėnesių
kaip nėra čia lietaus. Vis-
kas suvyto, baigia jau džiū-
ti.
Gegužio 19 d. kilo gaisras
p. Boguševičiaus miške. Su-
degė lėntpluvė, jau 3 metai
Panevėžio žydų varoma. Ne-
mažas tą dieną vėjas iš čia
ugni nunešė už kelių var-
tų pas miško sargą Rodzina-
kį. Čia vienas taipogi pe-
lėnė virto, nes vyrai buvo

išėję bažnyčion, o namus
daboję žmona su mažais ku-
dikėliais. Nieko čia neišgel-
bėta, nes visai nebuvo žmo-
nių. Artimiesiems kaimynai
taipogi tuo karta buvo baž-
nyčioje.

**Nauji "Blaivybės" sky-
riai** atidaryti Plakėnuose ir
Višalio Radoje. Suvalkų gu-
bernijos.

Petrošiūnai (Kauno ap.).
Pas mus žydečiai vis dar ne-
siimauna laike pas save alų
ir degtinę nors ir paties ra-
bino buvo jiems patarta, kad
mestų degtinę pardavinėti,
kaip tai Petrošiūnų "Blaiv-
ybės" skyrius balandžio
17 d. 5 m. buvo rabino pra-
šyta. Taip pat skyrius krei-
pėsi ir pas ukininkus, kad
jie iškeltų iš savo plečių
tuos žyds, kurie užsiima
slaptu pardavinėjimu degti-
nės ir užlaiko pas save slap-
tas smukles. Toliaus Petro-
šiūnų blaivininkai žada taip
pat netylėti, bet rašyti pro-
tokolus ant žydų ir jų užta-
rėjų už degtinės slaptą par-
davinėjimą ir traukti juos
atsakomybėn, tuo labiau,
kad jau vieną kartą laimėjo
ir slaptų smuklių užlaikyto-
jus sutupdė šaltojoni.

Janava (Kauno pav.). Ge-
gužio pradžioje buvo susi-
rinkimas vietinio "Blaivy-
bės" skyriaus. Išrinkta ta-
ryba: į pirmininkus kun.
Ulickas, sekretorius Ku-
liuskas Mykolas, išdininė
panelė Zinevičaitė Vladisla-
va. Labai mums malonu, kad
p. Zinevičaitė, nors dvari-
ninkė, bet nuo žmonių nesi-
šalina, dargi labai gražiai ir
taisakliškai lietuviškai kal-
ba. Ji dabar mokinas Varša-
voje daržininkystės, rudenį
pagrįžus pridėjo pa-
daryti paskaitą, kaip mote-
rių turi vesti daržininkystės
ukę, kad turėti pelną. Susi-
rinkimas nutarė įsteigti ar-
batinę.

Tauragė (Rescin. apsk.).
Musų Tauragė eina vis di-
dyn ir garsyn. Apylinkės so-
diečiai protu ir elgimusi pra-
deda prilygti kaimuriams
miestelėnams. Gegužio 22 d.
J. S. turėdamas kerštą ant
Petro Stumbrio, pasamdė
žmogudžius užmušti jį. Iš-
viliojo Petrą iš namų ir, į-
daves jį į žmogudžių ran-
kas, pats pabėgo. Tie jį už-
mušė ant Gurklių lauko ir
paėję tolyn laukė, ar jis ne-
atgis. Tiesa, primuštas at-
gijo, atsikėlė ir norėjo eiti
namon. Tada jį iš antro kar-
to primušė ir norėjo papiau-
ti: braukė su peiliu po kak-
lą, bet tik sunkiai suėdė ir
perpiovė smakrą, iš kitos
pusės sprandė padarė žai-
dą, bet gisly neperpiovė.
Taip sužeistas jis išgulėjo
visą naktį ir visą dieną kepi-
namas saulės, liki jį motina
atrado begulinti pusgyvi
kraujo liugne. Gydytojas at
rado apatinę žiauną sulau-
žytą ir šešis dantis išmuš-
tus. Du žmogudžius kuriuos
ligonis parodė, suimta, o bu-
vusiojo trečiojo nepažinta.

Po Velykų vienas girtuok-
lis iš katalikų gėrė smuklėje
su kitu girtuokliu liuteriu.
Kataliko žmona atėjo vadin-
ti savo vyrą važiuoti namon;
tuotarpu antrasai girtuoklis
peilin perdurė jai krutinę.
Gegužio pradžioje du sar-
gybinių, girti budami, bai-
siai sukapojo smuklininką
Godlauskį. Trumpai sakant,
dėlei girtuoklystės Tauragė-
je priėjo prie to, kad dori
žmonės bijo vaikščioti su sa-
vo reikalais po miestelį, kad
neįkliuvas į rankas žmogū-
džių, girtuoklių ir visokių

išvirkėlių. Jei taip bus to-
liaus, tai jaunoji karta, vy-
resniųjų piktinama, per iš-
virkimą ir girtuoklystę pa-
ti save išžudys. Taigi tū-
vams, globėjams, vyresnie-
siams reikia stoti į kovą su
girtyste, ir paties būti jami-
niui gyvi pavyzdžiu viso-
kios dorybės.

Triškių (Šiaul. apskr.).
Maldunų sodege atsitiko di-
dė nelaimė. Pas pasiturin-
čiojo ukininko p. Radvila-
vičiaus sodegė nauji tvartai
su visais be maž gyvuliais.
Ugnyje žuvo 30 raguočių, 2
brangių arklių ir smulkieji
gyvuliai. Iš kokios priežas-
ties gaisras kilo, nežinia.
Spėjama, kad tai bus neat-
sargaus pipkoriaus užkrės-
ta.

Gegužio 23 d. vienas uki-
ninkas sušilęs lauke per pat
kaitrą, nuėjo pasimandyti į
Virvitą. Patekęs į pat gilū-
nia prigrėd. Pasliko žmona
su mažais našlaičiais. Na-
bašninkas savo amžiuje ne-
buvęs niekuomet mandyties.
Atėjo pirmą kartą į pasku-
tinį. Su maudymuosi reikia
būti labai atsargiems ypač
tokiose sriaunose upėse,
kaip Virvita.

Triškių miestelyje jaunas
vaikinas Mykolas Papl. už-
mušė Stakminių sodos 23 m.
jaunikaitį Mažeiką. Myko-
las buvo paskolines Mažeik-
kai 30 kap. ir dabar pasiti-
kęs paprašė savo pinigų.
Mažeikai atsisakius, Myko-
las pradėjo jį mušti. Mažeik-
ka išsprukęs iš Mykolo ran-
kų ėmė bėgti, o tasai vyties.
Kiti vaikinai sustabdė Ma-
žeiką. Pribėgęs prie jo My-
kolas davė jam į sprandą su
akmeniu nuo 4 svarų ir savo
skolininką užtrenkė. Gydy-
mas nieko negelbėjo; po 7
dienų Mažeika pasimirė. Už-
mušėjas Mykolas pabėgo
persirėdęs į moteriškus ru-
bus ir slapstosi miškuose.
Ligšioliai policijai vis dar
nepavyksta jį suimti. Myko-
las Papl. buvo vienas iš ne-
dorausiųjų čionykštėjų vai-
kinų. Girtuokliams ir paleis-
tuvams 2 gryvenos bran-
gesnės už žmogų.

Ylakių (Telšių ap.). Ge-
gužio 27. Pašėlės sodžiūje
kilo gaisras. Sudegė uki-
ninko Vaserio plitnyčia, ru-
das ir kiti triobesiai. Nuos-
tolių padaryta apie 7 tūk-
sandžių rbl.
Sompetrių sodžiūje 23 me-
tų vaikinas prigrėdė degti-
nės ir alaus grįžo iš Ylakių.
Besisukdamas ant vieškelio
išvarto ir išlaužė sau kairi-
ją ranką. Sunkiai serga, pa-
kutavodamas už girtuoklys-
tę.

Stripinių sodžiūje pas vie-
ną šeimininką buvo vakaruš-
kos. Susirinko nemažai jau-
nimo, iš miestelio parsinešė
daug degtinės. Besilinks-
mindami pasigėrė ir susi-
mušė. Labai tapo sužeistas
Jonas Lukošius. Gegužio 30
d. jis pasimirė. Muštynės
kaltininkai jau suimti. Tai-
gi, vakaruškos su degtine ne
išsina ant gero.

Ylakiuose per sumą pir-
moje Sekminių dienoje Leo-
nas V. ir Dominikas P.ėjo į
krautuvės savininkas jiems
to nedavė. V. ir P. pradėjo
muštis, sukėlė didelį triukš-
mą. Krautuvininkas buvo
priverstas ginties su revol-
veriu ir persovė žandą Leo-
nui V. Leonas V. sunkiai
serga; gydytojas išgydyti
neapsimta.

"Vienybė".

E. Steponaičio raštai. Gir-
dėjoms, jog netrukus žada-

ma pradėti spausdinti pilną
pouirtnį a. a. Edmundo
Steponaičio poezijų ir kitų
rašų surinkimą. Raštus
tvarkas, mirusiojo poeto gi-
minių pakviestas, p. Liudas
Gira.

Kruonis, Trakų apskr. Ir
musų ta mažai saujalė lenkų
vis nerimauja. Andai gegu-
žės 27 dieną atėjo delegaci-
ja iš 6 vyrų pas kleboną pra-
šyti, kad būtų giedama per-
pus lenkiškai ir t.t. Kunig-
gas, nenorėdamas mainyti į-
sakymo, paliko visa po seno-
vel. Kaip teko girdėti, tai
buvo kieno-tai kurstyta. Čia
pamokslei sakoma lenkams
kas šventadienis tuojais po
lietuviškų, o jau nuo Sekmi-
nių lenkams sakoma prieš
sumą (mat, kunigas prisi-
laiko cirkuleriaus). Musų
lenkai žada neapsileisti
"chamom" ir žada visi su-
sirašyti, kiek jų yra, ir tu-
rėsią būti perpus visos pa-
maldos. Galima suprasti,
kiek čia jų bus, nes jų vaikų
prie pirmos komunijos tik
20 tebuvo, o lietuvių 200 su-
virš.

Bagotoji, Marijampolės
apskr. Birželio 13 dieną (ge-
gužės 31 d.) teko man bti
Šv. Antano atlaiduose toje
naujoje parapijoje. Pastebė-
jau visai ką-kitą, negu pir-
ma buvo. Klebonui pastaty-
tos gražios trobos ir aptver-
tos. Yra trys krautuvės, vi-
sos lietuvių, aludė, kurią ža-
dama šventadienišiais uždary-
ti. Labai girtinas dalykas.
Steigiamas "Blaivybės"
draugijos skyrius. Dar tu-
riu nepamiršti pasakyti apie
bažnytinį chorą, kuris gra-
žiai pagieda. Tik dar reikia
bažnyčios. Ją žadama kitais
metais statyti. Dabar gi pa-
maldos laikomos yra ankšto-
je koplyčioje.

Grīkabūdis, Naumiesčio
apskr. Pas mus paskutinišiais
laikais įnėjo madon janni-
mui eiti į vestuves nekvies-
tiems. Gegužės 30 (17) die-
nų prisirinko į vestuves pas
ukininką Kudirką nekvies-
tų Paplinių kaimo apylinkės
žinomų valkatų, kurie, ne-
gaudami degtinės trošku-
liui numalšinti, pradėjo uki-
ninkui visokias eibes daryti.
Vestuvinininkai, matydami,
gad geruoju nieko nepesiją,
ėmė vaikyti nekviečius sve-
čius, palydėdami juos šovi-
niais ir 4 jų suėdė.
Ant rytojaus kai-kurie
buvo suimti, kiti gi kiek vė-
liau.

Liudna, kad jaunimas taip
žemai yra nupuoless.
"Viltis".

Korespondencijos.
PITSTON, PA.
Niekas nesitikėjo, kad 5
liepos tiek daug žmonių va-
žiūs į Lake Lodore. Viena,
buvo dideli karsčiai, o čia
Delaware & Hudson gele-
žinkelio stotis gan toli nuo
lietuvių, antra, kad tai bu-
vo tuojau po "Fourth of
July". Bet svetello prisi-
rinko dauginu, nekaip ki-
tais metais. Traukinyje ne-
sirado vietos visiems susė-
ti ir Serantone prikabino dar
tris vagonus. Važiavo netoli
1100 žmonių. Pasilinksmini-
mas buvo visai smagus.
Kaip Pittstonas Pittstoun
niekad dar nebuvo tokios
grazios ir puikios ekskursi-
jos. Geras tai daiktas, kurs
palieka po savim gerą at-
mintį.

W. Laukaitis,
55 So. 2nd st.,
Brooklyn, N. Y.

WATERBURY CONN.
25 birželio Šv. Juozapo
lietuvių bažnyčioje apvaik-
čiota iškilmingai 40 valandų
atlaidai ir sykiu "Primici-
jos" gerb. kun. Edwardo
Grikio. Pirmusyk waterbu-
riečiams tokis iškilmingas
apvaikščiėjimas — sykiu 40
valandų ir "Primicijos".

Kad jau artinosi laikas
apeigų, draugijos pasipuo-
šusios nuėjo į kleboniją pa-
sitaikyti naujokui kunigui. Mer-
gaitės ir merginos skaitliu-
je apie 80 baltais rubais ir
skiečėmis (velionais), vai-
nikais, rankose laikydamos
tautiškos spalvos meliną kas-
piną, paskui draugija Mari-
jos vaikų, šv. Juozapo

tik vargina žmones, bet dar
kai-ką išvaro iš proto. Ana,
Andrius Kupčinskis pati,
beprosydama dideliame karš-
tyje pračią četvergą (6 lie-
pos) išėjo iš galvos. Pasigrie-
bė kryželį ir Šventosios So-
nų rones paveikslą į rankas ir
au! rėkdamas bėgti į kleboni-
ją išpažinties prieiti. Žmo-
nės paskui jį. Netrukus ap-
link kleboniją buvo nesu-
skaitoma minia žmonių. O
čia vėlybas laikas. Kunigui
reikėjo kelti iš lovos ir mal-
šinti beprotę. Pašaukta po-
licija, d-ras McGinty ir ve-
žimas (ambulansas). Su di-
deliu vargu ligonę paguldė-
ta vėžimo. Vargšė turėjo
pernakvoti policijos stotyje.
Tai mat ką karščiai padarė!
Reikia tikėtis, kad nelai-
minga moteriškė pasveiks
neatsimins tų darbų, kuriuos
darė, nei tų žodžių, kuriuos
kalbėjo savo neprotu.

Nedėlioje, 9 liepos, An-
drius Ševco 10 metų vai-
kas Juozas norėjo susikurti
ugni pečiūje. Bepilant jam
kerosiną ant prigesusių ži-
rijų šoko liepsna ir uždegė
drapanas ant vaiko. Tėvas,
bogesindamas ugnį, pats ran-
kas apsidėgino. Vaikas nu-
mirė už penkių valandų.

Nors viešpatuoja neišken-
diami karščiai, tačiau ma-
jai vaikai nemiršta, kaip tai bu-
davo kitais metais. Ep.

PLYMOUTH, PA.

Birželio 27 d. airių kap-
nių didelis žmogas įkrito į
mainas ir daug numirėlių
nusinešė su savimi. Tris nu-
mirėlius jau išėmė, bet var-
gal išims visus, nes gana gi-
dai įkrito ir prisikasti sun-
ka. Airių būriais eina į ka-
pines, raudoja, žiūrėdami į
suverstus kapus, kur jų gi-
minės ir pažįstami buvo pa-
laidoti, o šiandien tik skylės
duobės tarp uolų.

Ignukas.

BROOKLYN, N. Y.

Atsiskyrė su šiuo svietu
Ona Laukaitienė 26 d. Mo-
jaus. Kunas likoai palaido-
tas ant Šv. Traicės kapinių
29 d. Nabašnikė buvo 43 me-
tų amžiaus. Vardas nabašni-
kės po tėvų buvo Ona Phi-
lipaidūtė. Paėjo iš Suvalkų
gub., Vilkaviskio pav., kai-
mo Alvičo. Išgyveno mote-
rystėje 21 metus. Likoai pa-
laidota su visomis bažnyti-
nėmis apelonis iš Šv. Mari-
jos, Karalienės Aniuolų,
bažnyčios. Paliko dideliame
nulludime savo vyrą, su-
sū 20 metų, ir augintinę mer-
gaitę 5 metų. Kas norėtų
nabašnikę daugiau sužinot,
rašykite adresu:

W. Laukaitis,
55 So. 2nd st.,
Brooklyn, N. Y.

WATERBURY CONN.
25 birželio Šv. Juozapo
lietuvių bažnyčioje apvaik-
čiota iškilmingai 40 valandų
atlaidai ir sykiu "Primici-
jos" gerb. kun. Edwardo
Grikio. Pirmusyk waterbu-
riečiams tokis iškilmingas
apvaikščiėjimas — sykiu 40
valandų ir "Primicijos".

Kad jau artinosi laikas
apeigų, draugijos pasipuo-
šusios nuėjo į kleboniją pa-
sitaikyti naujokui kunigui. Mer-
gaitės ir merginos skaitliu-
je apie 80 baltais rubais ir
skiečėmis (velionais), vai-
nikais, rankose laikydamos
tautiškos spalvos meliną kas-
piną, paskui draugija Mari-
jos vaikų, šv. Juozapo

reiviai su plačiomis šarpomis per pečius, blaivininkų draugija, moters ir vyrų, toliau, smalsiai vyrai visų katalikiškų draugijų su kurdomis ir vėluomis. Visa procesija nustojo dvi eili ta- kę nuo klebonijos durų, iki bažnyčios didžiajam altariui. Naujukas kunigas lydi- mas dvasiškijos,ėjo į bažny- čią. Vos išėjus į bažnyčią, sugandė vargonai, ir giesmi- ninkų balsai pasklydo: Veni creator Spiritus. Paskui pri- sadėjo iškilmingos šv. mi- šios. Mišias giedojo vietinis vyriškas choras keturiis bal- sais. — Missa in hon. St. Mi- chaelis Archangeli Witt'o, vadovaujant vietiniam vargo- ninkui J. K. Buvo labai ma- lonu paklausti vien vyriško choro. Per visą laiką atliadų vien tik vyriškas choras gje- dojo, kaip tai: Mišparus iš- giedodami visas antiponas ir psalmes gregorinėje tvarkoje. Ypatingo įspūdį darė vaikų choras pamedėlyj ir utarūn- ke. Vaikai giedojo gregori- nes mišias: "Missa Alla", unisono. — Šiaip jau lietu- viškas giesmės giedojo mai- šytai vyrai ir merginos laike procesijų ir kitokiuose at- vejuose. Per primicijas pa- vakė puikų pamokslą vieti- nis klebonas kun. P. Sauru- saitis, nupiešdamas augstū- mą kunigiško luomo, pri- mindamas kunigo skurdą ir kantrumą, ragindamas nau- juką nenusiminti ir stoti į eilę Kristaus kareivių, ir ypa- tingai atkreipti visas spē- kas į tuos, kurie mažumai at- stakiria nuo Šv. K. Bažny- čios. Pamokslas labai buvo graudus, maž-ko nevisi klau- dytojai verkė, išskirianč kule- tų storjauslų. Pasibaigus šv. mišioms, prasidėjo iškil- minga procesija su Švenčiau- sia Sakramentu aplinkui bažnyčią iš lauko, dalyvau- jant draugijoms. Padarė di- delį įspūdį, nes tai buvo pir- mą kartą į lauką išleista su Švenčiausiuoju Sakramentu. Gerėjosi visi žmonės, net ir svetimtadačiai klaupe ant ko- lų gatvės, ir atidavė garbę Tikram Dievui Šv. Sakra- mento, iškylus keletą stor- jauslų ir tautos išgamy, ku- rių širdis panašios į supu- vusią pintį ir yra be jokios jauslės. Giesmininkai ir gies- mininkės, giedodami šv. giesmes ėjo procesijoje. Pa- sibaigus visoms apeigoms naujukas laimino visus spau- dimą galvo. Bažnyčioje buta apie 5000 žmonių.

Priręnta buvo labai puik-iai viskas, nesigallėta žoly- nų papuošti altoriaus ir šviesos per pilnai. Papuošti mokyklos vaikudiai ir mer- gaitės, puspuošiusios drau- gijos — ypatinai blaivininkų draugija. Per atlaides sakė pamokslus dar šie ku- nigai: M. A. Pankauskas, N. Petkus, V. Vizgirda ir J. Žebrius. Visi maž-daug kal- bėjo apie garbę ir vertybę Šv. Sakramento.

Kunigai apart vietinio kle- bono kun. Saurusaičio ir naujuko kun. Griko, buvo še: Pankauskas iš Bridge- port, Conn., Seštokas iš New Yorko, Petkus iš Maspeth, N. Y., Žebrius iš New Bri- tain, Conn., Radzevičia iš Gardner, Mass., Vizgirda iš Wilkes-Barre, Pa., Milukas iš Philadelphia, Pa., Jasina- kis (Redemptoristas) iš New Yorko, Klierikas V. Kar- kauskas ir klierikas J. Ko- valakis. Klebonijoje puotos atsiklo visos be svaiginan- čių gėrų, svieteliai links- mai pasilinksminę išsikirs- ta.

Kun. Edvard. Griks gimė Shenandoah, Pa.; pradinę mokyklą baigė Naugatuck, Conn.; prisirengimui semi- narijon mokinosi Šv. Tamo- kolegijoje Hartford'e, Conn. paskui įstojo į seminariją Brighton'e, Mass., iš ten Hartfordo vyskupas siuntė jį į Orchard Lake į Šv. Chri- lio ir Metodijaus Seminariją ir ten pabaigė įšvestas ku- nigu 17 Bir. 1911 vyskupo E. D. Kelly, Detroit'e, Mich. Dabar kun. E. Griks pulik- tas vikaru Waterbury, Ct., prie kun. P. Saurusaičio.

J. K. Panenupis.

LOWELL, MASS.

4-tą dieną liepos, D. L. K. Algirdo draugija parengė antrą pikniką. Žmonių buvo nemažai, nes iš didelio karš- čio žmonės iš miesto važiavo į girią.

Buvo ir kunigėlis atvažia- vęs. Peštynių nebuvo, nors alaus ir girtų buvo. Geriaus- butų, kad rudį prašalintų iš viešų susirinkimų.

Pabaigoje buvo dalina- mos dovanos. Pirmą gavo P. R. lenktynėse; 2-trą mer- gina (vardo nežinau) ir gi lenktynėse; trečią P. R. už augščiausią šokimą.

K. S. K.

CHICAGO, ILL.

Liepos, 4-tą dieną Visų Šventų lietuvių parapijos giesmininkai turėjo savo pik- niką South Parke (netoli šv. Kazimiero) lietuvių Seserų Vienuolyno).

Tasai piknikas tuomi yra pažymėtinas, kad apsiėjo be jokiu svaiginančiųjų gėri- mų, visai blaivai. Choras, p. A. Pocius vedamas, padai- navo nemažai lietuviškųjų dainelių. Pikniko vieta buvo lygi, graži. Linksmios pa- doriai; žaidė įvairius tautiš- kuosius žaislus (aguonėlę, katinėlį), paško keletą tau- tiškųjų šokių ir t.t. Klek- vienas tuojų pikniku liko užgandėntas, linkamai pra- lėdęs po šviežiu, grynu oru. Suvienuytų Valstijų tautiška- ję Neprigulmybės šventę.

Organizatorių ir inleija- torium šio padlinksmimino buvo gerb. kun. klebonas F. Serafinas. Garbė už tai te- buna jam; kiti gi terengia pa- našius pasilinksminimus, pa- silinksminimus blaivius ir tesilinksmina taip, kaip į kartą linksmios viršūni mi- nėtos parapijos giesminin- gai arba kaip linksmindavo- si mūsų prabočiai, sutikdami meilėje ir vienybėje link- smiomis dainomis ir nekal- tais žaislais pirmutiniuosius pavasario spindulius bei va- saros grožybes.

Valdevutis.

Iš Visur.

ŠVEICARIJA.

Šveicarijos Standerath (lyg Šv. Valstijų senatas) pervarė didumą 136 prieš 12 balsų priverstina apsidrau- dimą nuo ligos ir nelaimių. Žemesnysis bostas (Natio- nalrath) nutarė tatau vienu balsu. Šitas įstatymas buvo svarstomas Šveicarijos par- liamente vienuolika metų. Mat 1900 m. panašus įstaty- mas buvo paduotas žmonių balsams (referendumas), bet diduma balsų buvo prieš jį. Bet dabar įstatymas yra taip sutvarkytas, kad jeigu eis referendumas, tai tiki-

ma, jog diduma balsuos už jį.

ITALIJA.

Pirmininkas Giolitti pa- davė parlamentui sumany- mą naujojo rinkimų būdo. Sulyg to sumanymo visi pi- liečiai, turintieji nemažiau, kaip trisdešimts metų am- žiaus, turės balsą rinkimuose; turės balsą taip-pat visi atlikusieji tarnystą kariu- menėje, kad ir nemokės ra- šyti ir skaityti. Tokiu būdu, jei įstatymas bus priimtas, visoje Italijoje galės bal- suoti 7.701.000 vyrų. Dabar balsuoja tik 3.642.000.

Italijos katalikai rengia sudaryti naują katalikišką partiją parlamente.

Italijos užsienių politika silpna, neužganėdinanti nei Vokietijos nei Austrijos. To- ji politika negaivina užsiti- kėjimo net pačiuose italuo- se. Užsienių reikalų minis- teris markizas di San Giula- no yra linkęs daugiau prie Praneuzijos ir Anglijos, ne- kaip prie trilypės sandaros. Jeigu tat Italija pamestų sandarą su Austrija ir Vo- kietija ir prisijungtų prie Praneuzijos, tai iširtų Eu- ropos taip vadinamoji lyg- svara. Todėl Italijos netvir- ta ir netikra politika yra la- bai pavojinga Europos ro- mybei. Apie tai ilgai kalbė- jo Italijos parlamente at- stovas Guicciardini.

MOROKO.

Pasiuntimas Vokietijos karės laivo "Panteros" į Agadirą ir tokiu būdu paė- mimas visos pietų Morokos dalies vokiečių globon suer- zino netik Praneuziją, bet ir Angliją. Agadir yra ge- riausias uostas pietų Moro- koje ir valdo marių kelius į Pietų Afriką ir Pietų Ame- riką. Praneuzai su anglais nenori užleisti to porto vo- kiečiams, nes užleisus vokie- čiai taptų Pietų Atlantiko viešpatais. Tai-gi yra ko ne- rimastauti Paryžiuje ir Lon- done. Tačiau Anglijos pirmi- ninkas užtikrino parlamen- tą, kad klausimas bus iš- riestas romiu keliu, vadinasi, nebus karės.

Vieton "Panteros" Vo- kietija atsiuntė tris sykias didesni laivą: "Berlyną".

MEKSIKO.

Praeitame "Drago" nu- meryje buvo minėta, jog Žemesnėje Kalifornijoje so- cialistai buvo susimanę į- sisteigti savąją respubliką. Apie tuos socialistus revo- luejonistus klausė kongres- monas Berger socialistų są- jungos sekretoriaus W. J. Ghent'o ir gavo atsakymą, jog nei Magon nei jo pasekė- jai, kurie dabar kelia maiš- tą Žemesnėje Kalifornijoje, nėra socialistais, nors tarp- ty ir randasi daug visokių svajotojų.

PORTUGALIJA.

Nors visos žinios, siunčia- mos iš Portugalijos, yra aš- triai cenzuruojamos, tačiau retkarčiais išsprusta tai vie- na, tai kita žinutė apie tikrą padėjimą naujoje respubliko- je. Pasaulis išnetyčių išgir- do, jog šiaurinėje dalyje ka- reivini pakėlė maištą, jog pačioje Lisbonoje marininkai sukilo prieš valdžią ir t.t. Dabar ateina į Londoną ži- nia iš Badajoz'o, jog numes- tas karalius Manuelis susi- taikė su pretendentu prie

sosto kunigaikščiu Migue- liu ir abudu paleido atsile- pimą, kuriame ragina portu- galus sugrąžinti monarchiją. Eina paskala, buk Brazil- jos monarchistai yra sudėję 5 milijonus dolerių, kad tik sugrąžintų Manuelį ant sos- to.

PRANEUZIJA.

Ekspresinis traukinys iš Havre'o į Paryžių susidaužė 7 d. liepos, Memma, kad tai darbininkų unijos darbas.

Mat geležinkelio darbinin- kai nėra užganėdinti ir ban- do įvairiais būdais trukdyti reguliarinį judėjimą ant ge- ležinkelio: pav. deda ant va- gonų klaidinančius ženklus, taip kad vagonas su užsaky- tomis prekėmis vieton nuei- ti į Paryžių atsiduria kažin- kur; arba nukerta vielas, jun- giančias signalus, taip kad neretai traukiniai susidaužė arba išsoksta iš bėgių. Tokie darbai vadinasi "sabotage". Pastarais dvejais metais vie- lų nukirtimų buvo 2268, o kaltininkų surasta vos 12, kurių pusė buvo maži vai- kai. Idomu, kad "sabotage" turi užtarėjų net parlamen- te.

Šitokios betvarkės aky- vaizdoje naujam Caillaux'o kabinetui vargu bus užsilai- kyti prie valdžios.

Parlamentas priėmė didu- ma balsų naują įstatymą apie rinkimus. Ligiol kiek- viena apygarda rinkdavo at- stovus į parlamentą, atsi- žiurėdama vien į savo vietini- us reikalus, neikiel nepai- sydama į visos valstijos rei- kalus. Tokiu būdu Praneu- zijoje nebuvo politiškujų partijų tikroje to žodžio prasmėje. Klekvienas atsto- vas rupinasi tik savais vietini- als reikalais, ne valstijos gerove. Todėl vyriausybė niekadoms neturėjo parla- mento tikrų palaikytojų.

Valdydavo taip vadinamas "bloce", t. y. susivienijimas įvairių nuomonių atstovų kruvon. Pav. socialistai su- sispiessdavo su respublikai- niais, radikalais, laisvama- niais ir k. ir eidavo išvien, kai-kuriuose klausimuose. Jų budavo diduma — taigi parvarydavo kai-kuriuos įstatymus, pav. atskyrimą bažnyčios nuo valstijos. Bet tas "bloce" budavo pavojin- gas pačiai valdžiai, ką paro- do Clemenceau, Briand'o, Monis'o ir kitų vadovų liki- mas.

Dabar, jeigu naujas įsta- tymas bus galutinai patvir- tintas, Praneuzijoje susida- rys tikros politiškos parti- jos, kaip yra Anglijoje, Ame- rikoje ir kitokiųse demokr- tiškose šalyse. Kraštą val- dys ne atskiri žmonės, bet partijos.

Dideles lenktynes oru iš Paryžiaus į Londoną (per Belgiją ir Holandiją) ir at- gal laimėjo drąsus leitenan- tas Conneau. Jis aplėkė visą tukstantį mylių kuotrum- piausiu laiku.

KUBA.

Revolucija prieš preziden- tą Gomez'ą kybo ore. Visas kraštas nerimastauja ir lau- kia tik ženklo, kad sukilus.

DIDELIS PIKNIKAS.

Bridgeport'o šv. Jurgio pa- rapija rengia 23 d. liepos di- džiansią pasilinksminimą Stadlerio parke.

Aplinkinių miestelių lie- tuviai pasinaudokite progą.

Škaisto laiškas.

Naujienos iš Amerikos.

Balsų Karščiai.

Nuo 1 iki 7 liepos Šv. Valstijose viešpatavo negir- dėti karščiai. Termometras daugelyje vietų rodė po 100 ir daugiau laipsnių. Dau- giau, kaip 500 žmonių nu- mirė karščiu, tukstantiai al- po. Netoli šimtas žmonių prigirė, beieškodami pa- lengvinimo vandenyje. Žmo- nės naktimis negalėjo mie- dra ir pašėlę vilnų galutina- goti, kai kurios dirbtuvis turėjo sustoti, nes darbinin- kai negalėjo padirbti.

Jau senas laikas, kaip to- kie karščiai tęsėsi taip il- gai.

Iš turčiaus elgėta.

New York, N. Y. Edvar- das L. Hamper, kadaisia žy- mus piniguočius, dabar yra didžiausiu elgėta. Pirm 20 metų pirkliadamas grū- dais, Hamper buvo "uždir- bęs" šešis milijonus dolerių. Toliaus visokiomis laimingo- mis spekuliacijomis dasidir- bo iki dvidešimties milijonų dolerių turto. Subankrutijus iš Hampero priežasties, Fi- delity Bankai Cincinnati'je, jis papulė dešimčiai metų kalėjiman. Atsėdėjęs ban- sū emėsi pabrikuoti geležies išdirbinius ir galutinau su- bankrutijo, taip kad dabar neturi nei kur prisiglausti nei kuo maitinties. — Tai kaip ir turčiaus laimė persi- maino.

Nepaprastas oru laksty'o- jas.

New York, N. Y. Tulas Mr. Walker padirbo savo de- šimties metų suneliui, Ji- my, mažą lakstytoją. Pasta- rasis norėdamas, kad ir jo trejų metų sesutė paskrajo- ty, priėjo ją prie lakstyto- ir paleido. Oralaiukas kiek pakilęs ir palėkęs nusileido ant upės Bronx ir nepapras- tas oru laikstytojas — mer- gišcia būtų paskendus, kad ne marininkas negras, kuris pamatęs pavojų, puolė ir lai- mingai skęstantį išgelbėjo.

Laivas susikulė.

Surf, Calif. Ties Point Arqueblo, Cal., susikulė lai- vas "Santa Rosa", turėjęs du šimtu pasažierių. Laimė, kad tai atsitiko arti nuo krašto, tai dauguma ingulos ir keleivių išsigelbėjo. Pri- gėrė tris marininkai, vienas apicieras ir 20 pasažierių. Už nelaimę, ypač už žuvu- siuosius kaltinama laivo ka- pitonas, kuris, laivui pasi- žeidus ir sustojus, nepaveli- jo visą dieną gelbėtis nei vienam atsargos valtimis. Laivui per dien nesijudinant iš vietos, vakarop pakilo au- dra ir pašėlę vilnų galutina- goti, kai kurios dirbtuvis turėjo sustoti, nes darbinin- kai negalėjo padirbti.

Sugavo apgaviką.

Springfield, Ill. Čia areš- tuota tulas James Barney, agentas mulo kompanijos iš Chicago, kurio nuo seniai jau jieškojo. Areštuota jis už išaikvojimą didelės pini- gų sumos iš kasos katalikiš- kos draugijos Foresterių. Barney prisipažino esąs po- licijos jieškomu asmeniu, bet nieko nekalba apie de- fraudaciją. Prižada paaiš- kinti dalyką nuvykęs Chica- gon. Kažin tik ar pasiseks išsisteisinti iš užmetamos jam vagystės.

Žiauri mokytoja.

Springfield, Ill. Pana Ofelija L. Amigh, perdėtinė mergaičių mokyklos Gene- vo'je, Ill., turėjo atsakyti nuo vietos. Privertė ją re- zignuoti mokyklų direkto- riui, persitikrinę pirmą, jog pana Amigh žiauriai apsiei- davo su mokinėmis: už ma- žiausią prasikaltimą šveis- davo jas diržu, rašiodavo prie lovų visai nakčiai, per- dien valgyt neduodavo ir t.t. Be to, įvesdavo visokias per- mainas mokykloje, pirkda- vo rakandus, taissydavo na- mus, žodžiu, gaspadoravo toje mokykloje be direkto- rių pasiklausimo. — sava- mingai skęstantį išgelbėjo.

gimas ir jos viduramžinis nežmoniškumas visiems, kas turėjo su ja reikalą, daėdė. Dabar jie džiaugiasi jos pa- sišalinimu.

Sausuma naikina javus.

Sedalia, Mo. Sausuma, viešpataujanti visoje Mis- souri valstijoje, beveik su- naikino javus. Labiansia nu- kentė "kornai" — 90 nu- šimčių prapulė.

Šitoji valstija kas met iš- siųsdavo daug javų kitoms valstijoms. Šimet turės sve- tur pati pirkti.

Atkaklus farmerys.

Wichita, Kan. Apsiginkla- vęs revolveriu ir dinamitu, farmerys Harvey Pitman sulaukė darbą prie tiesimo Midland Valley geležinkelio.

Mat kompanija norėjo pa- tiekti liniją per Pitman'o farmą, ant ko tas nesutiko. Išimta ant jo varantas už darbo sutrukdymą; Pitman bet liuosnoriai atsidadė į še- rifo rankas.

Prieš tabokos rudytojus.

Washington, D. C. Gyd- tojas Harvey W. Willey, "bosas" valdiško chemijos biuro ir užmanytojas įstaty- mo, buodžiančio negryno maisto pardavėjus, kalbina išleisti įsakymą, uždrau- džiantį rudyti ir krantyti taboką viešose vietose, tram- vajuose ir traukiniuose. — Dr. Willey nuomone, kiekvienas gali rudyti, gerti, valgyti ir daryti, kas tik jam patinka pas save namie, bet užtai nevalia jam eiti tarp žmonių ir nuolyti juos tabokos du- ziais arba degtinės smarve.

Kiek išgerta alaus Suvien- tose Valstijose.

New York, N. Y. Sulyg statistikų apskaitymų pereitais metais, pasibaigusiais 30 d. birželio š. m., Suvien- tose Valstijose išgerta nei daugiau, nei mažiau, kaip 62 milijonu bačkų alaus. Alaus sunaudojimas tais me- tais buvo šešis syk' dides- nis, negu metais prieš tai. — Degtinės parduota už \$146.978.000.00, tai yra aš- tuniašis milijonais daugiau, nei metais prieš tai.

DRAUGAS

(THE FRIEND)

—savijaukimas Laikraščiu

—advokatas Amerikos Lietuvių
Katalikų Reikalams.

—Organas S. L. R. K. A. —

Haina iš Wilkes-Barre, Pa., kas
ketvirtadienis.

A. L. R. K. K. Sąjunga — Leidėjas.

Kun. A. Kaupas — Redaktorius
U. Augulius — Užvaldėtoja.

Visas korespondencijas ir ki-
tius raštus reikia siųsti pas

Rev. A. Kaupą,
64 Church St.,
Pittston, Pa.

Visas pinigų, ar tai prome-
nos, ar tai už "draugus" ar už
sąjūgas ir t. t. reikia siųsti
tętu antradienį.

"DRAUGAS"

314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

ar bus tai spausdinimas konsti-
tuojas, ar plakatų, ar tikslų ar
kitokių, tai panašūs reikalai, rei-
kia visada išreikšti tuo patu
antradienį.

"DRAUGAS"

314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.

Redakcija pasilieka sau teisę
taisyti, trumpinti arba atmeti vi-
nus priduodamus raštus.

Laikas ir vieta teiktų talpinimo
priešais nuo redakcijos.

Atmetimoji rankraščiai nėra grei-
tinami redakcijos leidimui.

Rašyti reikia tik ant vieno pus-
lapio, paliekant plėšius tarpus
tarp eilučių. Popierius nėra ko ga-
lėtis, nes korespondentams ir
bendradarbiams rašant ant abio-
jų pusių, da-gi smulkios rėd-
mės, redaktorius labai dažnai pri-
mušas perrašinti statutus raštus.

Norint, kad raštas būtų arti-
miamumui numeryje, rankraščiai
reikia pristatyti apstatuotus ne vė-
liau, kaip 9 valandą įvyto antra-
dienyje (utarnike).

REDAKCIJOS PASTABOS.

Pritardami d-ro Jono Šliu-
po samanyms, kairiųjų
laikraščių redaktoriai (daly-
vavusieji pernykščiame laik-
raštininkų suvažiavime) su-
laukė Serantonan, 16, 17, 18
d. liepos antrą tokį suvaži-
vimą. Į tą susirinkimą pa-
kviesiti netik laikraštinių-
kai, bet ir šiaip jau visi in-
teligenti aptarimui būdų
bendro darbavimosi Ameri-
kos Lietuvių gerovei.

Tikslas gražus ir pagirti-
nas. Bet ar gali būti lengvai
ir pasekmingai atsiektas?
Pabandykime truputį ap-
svarstyti šitą klausimą.

Pirmiausia, kaip ma-
tyti, visas klausimas remia-
si nuomone, kad Amerikos
lietuvų visuomenės vado-
vais yra laikraštiniųkai ir
inteligentai. Tegul ir taip
būna, nors toliau pamatys-
ime, jog tai gal ir nėra visi-
ka tiesa. Jeigu tai Amerikos
lietuvų vadovais yra laik-
raštiniųkai ir šiaip jau in-
teligentai, tai ar tie vadovai
turi atsakomas kvalifikaci-
jas?

Laikraštiniųkai...
Tuo žodžiu vadinami laik-
raščių redaktoriai ir ben-
dradarbiai. Redaktoriai —
tai laikraščio vedėjas, laik-
raščio dvasios išreikšėjas ir
prilaikytojas. Redaktoriai
ne būtina turi rašyti ir savo
laikraštį. Jo pirmoji prie-
dermė yra pridaboti ir tvar-
kyti laikraščio turinį. Vieną
geriausią Londono
"Times'o" redaktorių vie-
nų tarpu buvo vyras, kursai
neparašė nei vienos eilutės
i savo tvarkomajį dienra-

ti, o tečiau jo laikais
"Times" turėjo didžiausią
įtaką visuomenės nuo-
monė. Laikraščių bendra-
darbiai — tai tie, kurie pri-
pildo jų skiltis vienokiais
ar kitokiais raštais.

Štai svarbu pabrėžti, jog
Amerikos lietuviai neturi
savo tarpe nei vieno laikraš-
tininko tikroje to žodžio
prasmeje. Yra, tiesa, tokių,
kurie jaučia didžiausias pre-
tenzijas prie tos garbės. Ra-
šime gal vieną-kita, kursai
girsis esąs didžiausiu Lietu-
vos raštiniu, nes mat pri-
rašė daugiausiai įvairių, at-
siprašant, šlamštų. Reikia
pasidžiaugti, kad kaip kada
pasitaiko ir gerų darbų, bet
tai — vėl atsiprašome — tik
grūdus šiukslyne. Turindų
talentų ir gerus norus rašti-
ninkų Amerikoje tik sauja-
lė, bet jie tik retkarčiais te-
pasirodo su savo veikalais.

Gal pasakyta per daug?
Gai šitie žodžiai parašyti iš
pavydo arba iš noro tyčia
žeminti Amerikos lietuvių
laikraštį?...

Jeigu kam rodo, kad čia
veidmainiaujama, tegul svei-
kas pasiklausia apie Euro-
pos lietuvių inteligentų nuo-
monę apie Amerikos laik-
raštinius.

Antra, inteligentai...

Lietuvių kalboje intelligen-
tas tai toks žmogus, kurs
yra pabaigęs augštesnį mok-
slą (pav. universitetą). Pa-
prastoje prasmeje intelligen-
tas reiškia išmanantį,
lengvai suprantantį dalykus
vyrą. Tokioje prasmeje pa-
lmtas inteligentas neturi
nieko bendro su žemu arba
augštu mokslu, su bent ko-
kios mokyklos baigimu. Ga-
lima pavyzdžiui šnekėti apie
inteligentišką tarną, inteli-
gentišką amatninką, net
apie inteligentišką arkli,
bet tuo pačiu tarpu galima
pasakyti, kad šitai šitas dak-
taras turi mažai inteligenti-
jos arba šitai inžinierinis
visai trūksta inteligentijos.

Šiia prasme inteligentą
priimtoje lietuvių prasme-
je.

Jeigu tai inteligentas yra
toks žmogus, kurs yra bai-
gęs augštesnį mokslą, tai
kiek inteligentų mes turime
čia, Amerikoje? Ar daug čia
bus baigusiu universitetą
lietuvių? Minėdami universi-
tetą, turime omenyje augš-
tesnę mokyklą, turinčią fi-
losofijos, teisių, medicinos
arba kitokių kokių iš pa-
našios rūšies skyrius. Pa-
saulyje mat yra tokių "uni-
versitetų", kur mokiniai
mokinasi rašyti, skaityti ir
kitokių daiktų, skiriamų
pradinėms mokykloms, o
prasmokę kiek silabizuoti
ir plunksną po popierę ve-
džioti, giriasi esą "universi-
teto studentais".

Jeigu tai tik vienas uni-
versiteto mokslas dalina in-
teligentijos diplomus, tai
Amerikoje lietuvių intelli-
gentų yra labai mažai. Ir
toji inteligentų sauja, kiek
jinai turi įtakmės i visuo-
menę? Kiek?

Kitokios rūšies intelligen-
tais Amerika knibždėte
knibžda. Tarp jų rasime
žandarų užmūšėjus, "Gil-
tines" vadus, dvasiškijs
eksprijatorius, viešojo
turto aikvotojus — jų var-
das legijonas. Tas tai legijo-
nas ir skverbiasi i tautos va-
dovus. Bet ar legijonas tin-
kas i vadovus? Teisingos
korespondencijos, purvinos
prakalbos, šmeikiantis as-
meniškai nesąmojingi felje-
tonėliai, neparemti jokiu
moksliu neva mokslo rašte-
liai, neturintys savyje po-

zijos eilės, nešvarios agita-
cijos, dar nešvaresnės in-
trigos, kišimas nosies ne i
savo reikala, erziniimai, pi-
udymai — ir ką tik nori —
tai vis darbai ir darbeliai
kandidatų ir pretendentių i
tautos vadovus. Jie veda
tautą ne prie gerovės, bet
prie suirutės ir išvirkimo.
Yra, žinoma, ir dory maž-
mokslų, bet jie sėdi romiai
mošalyje, o jei turi kokią
išganingą įtaką, tai tik i
tėvus, su kuriais susiduria
arčiausiai.

Žodžiu, dalykai stovi ši-
tai taip:

Jeigu rengiamojo suvaži-
vimo tikslas buvo apsva-
styti naujus kelius, kuriais
eidami laikraštiniųkai ir in-
teligentai norės vesti Ame-
rikos lietuvių visuomenę ge-
rovėn, tai pradėta ne iš to
galo. Viena, abejotina, ar
laikraštiniųkai ir intelligen-
tai yra tikrais ir vienval-
dišiais visuomenės vadovais.
Antra, kiekvienas laikraštis
ir beveik kiekvienas inteli-
gentas visuomenės gerovę
supranta savotiškai. Be-
skaitant mūsų laikraščius ir
bežiūrint i mūsų veikęj
darbus, nesąyk atėina min-
tis: kad vat tiems veikėjams
pakėlus kelnaites, įkėtus
gerokai, už ausies pažėmus ir
pamokinus aštriai bent žmo-
niškų pasielgimų...

Suvažiavimo tikslas būtų
buvęs geresnis ir atsako-
mesnis, jei "vadovai" va-
žiutuoti pasikalbėti apie tai,
kaip čia patiems pasimoki-
mus, kaip čia patiems pa-
puolus po discipliną, koki
savo vadovų apsirinkus, ne-
kaip tarties, kaip čia reikia
kitus mokyti kitus discipli-
nuoti ir kitiems vadovauti.

Alirai, Žagarai, Dono Ka-
zokai, Vargomai ir Kom-
panija, teiktės pasvarstyti
apie tai rimtai.

"Lietuva" (No. 26) pri-
metė "Draugui" jezuiting
maksimą, kuri — prie pro-
gos sakant — niekados je-
zuitams nepriderėjo (mak-
sima pasak "Liet." skamba:
tikslas išteisina priemones).
Už tai nėra ko pykti, ypač
kad patį "Lietuva" prieš
tą "jezuitinę" maksimą ne-
turi jokio noro nusidėti ir
niekadus nenusideda; bet tē-
mytini sekanties apžvalgi-
ninko žodžiai:

"Kurs (Draugas) didį
auklėtoją, humanistą
Ferrer'ą — prieš kurį
visi pasaulio šviesesnie-
ji protai galvą lenkia —
turi tiek begėdingos dra-
sos priskaityti prie be-
pročių ir žudeikų."

"Draugas" turi begėdin-
gą drašą netiktai atkartoti
tą, ką rašė kelis kartus apie
Ferrer'ą, bet išsitenka dar
begėdingesnei drašai parei-
kalauti nuo "Lietuvos" pri-
rodymų, kad Ferrer buvo iš-
tiesų "didis auklėtojas".
"humanistas" ir kad prieš
jį "visi pasaulio šviesesnieji
protai galvą lenkia".

"Draugas" turi visų begė-
dingiausių drašą tvirtinti,
jog Ferrer nebuvo jokiu
"didžiu auklėtoju", nebuvo
"humanistu" ir jog prieš jį
visi pasaulio apšviestiesnieji
protai galvos nelenkia.

Jeigu išsišokęs p. apžval-
gininkas pasirupia pristaty-
ti atsakomus argumentus jo
paties pakeltame klausime,
tai kils diskusija, kuri ne-
bus be naudos "Lietuvai"
ir "Draugui", bet bus nau-
dingiausia abiejų laikraščių
skaitytojams.

Kas drįsta užmesti kitam
žmogui begėdingą drašą, tas

be abejo pasistengs išsiti-
sinti iš užmetimo ir parodys
faktais savo priešo "begė-
dą".

Tuo tarpu nededame dis-
kusijai ribų. Paveldijame tam
garbiam žmogui, kurs drįso
"Draugui" padaryti viešai
"begėdingų" išreikšti savo
nuomonę apie išnetyčių pa-
garsėjusį "didvyrį" Fer-
rer'ą. Ką "Lietuva" pasa-
kys apie tai, bus atsakyta.

Pradėjus nuo 1 liepos už-
stojo tokie karščiai, kad nei
vienas ilgesnis arba rimtes-
nis darbas tapo negalimas.
Newyorkinis "Sun" pradė-
jo išleidinėti porą lapų ma-
žiaus, teisindamasis tuo, kad
jeigu šitomis dienomis nega-
lima daug rašyti ir spaudin-
ti, tai be abejo ir skaityti
daug negalima. Pripažinda-
mi šitame žvilgyje pilną
tiesą newyorkiniam dien-
raščiui, ir mes pasiryžome
nevarginti šitomis dienomis
savo skaitytojų rimtesniais
rašimais. Todėl i Redakcijos
Pastabas ir nėra parašyta
daugiau.

Faktai ir Principai.

Tąsa.

Vytautas neužmiršta ir
kultūrinio darbo, 1413
krikštydina Žemaičius, 1417
steigia Žemaičių vyskupiją,
kuri 1421 m. gauna Popie-
žiaus Martino V. patvirtini-
mą.

Matydami augančią Vy-
tauto galybę, lenkai ima nu-
gastauti, kad jis pripratus
savystoviai elgtis nesula-
žytų sutartos 1386 m. vieny-
bės su jais. Todėl tvirtina tą
vienybę 1410 m, Vilniuj,
1413 Horodlėj. Vytautas lei-
džia sulyginti Lietuvos vi-
suomenę su Lenku, leidžia
įvesti Lietuvon administra-
tivišką padalinimą kaip Len-
kijoj, neprieštarauja vieny-
bei, bet jam rupi vienybė
lygaus su lygiu, vienybė ne-
naikinti tautiškos gyvy-
bės ir nekludanti savaran-
kiško kultūrinio tautos au-
gimo. Todėl jis stengias gau-
ti karališką vainiką.

Tam tikslui 1429 m. su-
kviečia i Lucką didžiausius
Europos valdonus. Atvyks-
ta Vokietijos cesorius Zigi-
mantas, Lenkų karalius Jo-
gėla, Danijos karalius Enri-
kas, Didysis Maskvos kuni-
gaikštis Bazylis, Tvėro ir
Riazanians kunigaikščiai,
Mongolų chanai, popiežiaus
pasiuntinis, Kardininkų
Mistras ir daugybė didžiū-
nų. Vytautas visus vaišina,
cesorius Zigmantas užveda
kalbą apie apvainikavimą,
tam priešinasi Jogėla, o ypač
jo kaneleris Olesniekis, pri-
mindamas prisiegią vienjan-
čią Vytautą su lenkais. Jo-
gėla — apleidžia Lucką.
Lenkai perša Vytautui Len-
kų vainiką vietoj Jogėlos,
bet Vytautas nesutinka.

siunčia pasiuntinius pas po-
piežių ir paskiria dieną ap-
vainikavimui Trakuose. Bet
lenkai sugauna Zigmanto
pasiuntinius ir neperleidžia
karališko vainiko, paskirto
Vytautui. Ta lenkų intriga
paskubina Vytauto mirtį.

Po Vytautui prie Skirgė-
los, Jogėlos brolis (1430—
1432), lenkai bando užgro-
bi ti Podolę. Po Skirgėlai Lie-
tuvos sostą gauna Vytauto
brolis Zigmantas I, kursai
1435 užduoda galutiną smu-
gi Kardininkams ties Uk-
merge. Zigmantui mirus,

Lenkų diduomenė nebenori
užleisti Lietuvos sosto kuni-
gaikščiams lietuviams, sa-
kydama — tas sostas prigi-
lys jų karaliui Vladislavui.
Bet visgi sostas netenka Vla-
dislavui, tik jo broliui Kazi-
mieriui. Prie jo atvyksta
pasiuntenyštė Krymo toto-
rių i Vilnių. Jie prašo, kad
Kazimieras jiems duotų Li-
tuvos valdovų Devlet Hadži-
Girėjų i chanas. Kazimieras
sutinka ir 1443 m. apvaini-
ka su garbės palydovais
Kryman.

Mirus Vladislavui, Lenkų
karaliui nušyje ties Varna
— lenkai likę be karaliaus
per keturis syk siūlija savo
sostą Kazimieriui, statydami
sąlygą, kad atiduotų Len-
kams Podolę ir Volyniją.
Kazimieras galop 1447 su-
tinka priimti Lenkų sostą:
Parėvo seime 1451 kila aš-
trūs ginčai dėl minėtųjų sri-
čių tarp lietuvių ir lenkų.
Tarybos suėja ir lietuviai ren-
giai visai nuo lenkų atsiskir-
ti, grąžinti jiems 'herbus' ir
t. t. Vos benutildo juos Kazi-
mieras pažadėdamas duoti
savo sunų i Lietuvos kuni-
gaikščius. Bet neitinka nei
vienai pusei. Lenkai jį vadi-
na lietuviu, kaip pusę metų
sėdintį Vilniuj, lietuviai len-
ku — kaip nesirupinantį
Lietuvos reikalais. Jo vieš-
patavimas nieko gero neat-
neša Lietuvai. Lietuva prie-
jo praranda Naugardą. Mas-
kvos kunigaikštis Ivanas
atima Tvėrij, Velikię Luki
ir kitus miestus. Tečiau bu-
damas draug Lenkų kara-
lium ir D. Lietuvos kuni-
gaikščiu, ir turėdamas du
sostus — Krakove ir Vilniuj
— jis pasilieka garsus Euro-
poj. Popiežius jį ragina eiti
prieš turkus, Maldavią ir
Valachiją prašo jo pagalbos.
Persų šachas Usangas siūlo-
si jam i talkininkus. Bet
Kazimieras nemoka naudos
ties aplinkybėmis. Miršta
1492 m. paskyręs prieš mirtį
vieną savo sunų Aleksandrą
Lietuvos kunigaikščiu, o ki-
tą Joną Albrechtą Lenkų ka-
ralium. Prie Kazimiero ba-
lorija įgauna didesnę valdžią
ir daugiau privilegijų, mies-
tiečių ir valstiečių teises
imama siaurinti. Prasideda
baudžiava.

Sulyg Kazimiero noro lie-
tuviai nelaukdami lenkų iš-
sirenka sau Aleksandrą i
kunigaikščius. Vilniaus Vys-
kupas Albertas jį apvaini-
kuoja. Lenkai pyksta ir keti-
na rinkties sau i karalius
Moziurų kunigaikštį Jonušį.
Jonas Albrechtas su dideliu
vargu tegauna Lenkų sostą.
Prie Aleksandros (1492—
1506) Lietuva žlunga kas-
tė žemyn. Totoriai užpul-
dinėja netik Podolę ir Voly-
niją, bet ir Minską, Nauja-
pilį ir maž ne patį Vilnių.
Kelia galvą Kryžiuočiai.
Maskva atsiima Viaznų,
Riazanių, Tvėrij. Aleksan-
dra veda Ivano, Maskvos ku-
nigaikščio, dukterį Eleną,
daro su juo sandarą (1494),
bet tai maž tegelbsti. Ivanas
atima iš Lietuvos Černigo-
vą, Naugardą—Sieverską
Rilską. Ima vėl terioti Lie-
tuvos sritis Krymo totoriai.

1502 m. Aleksandra mirus
Jonui Albrechtui gauna Len-
kų sostą — bet vietoj vesti
sujungtus lietuvis ir len-
kus prieš Ivaną, daro su ju
šešiams metams paliaubas
(1503). Prieš pat mirsiant
Aleksandrai, lietuviai laimi
didžią kovą su totoriais ties
Lydą; apie 20000 pakloja jų
ant vietos ir apie 40,000 sa-
vų paliuosuoja iš jų rankų.

Didžiūnai prie Aleksandro
kaskart labiau lėpsta ir
tvirksta.

Po Aleksandrai Lietuva
tenka jo broliui Zigmantui
II, (1506—1548). Lietuviai
jį išrenka irgi be lenkų.

Zigmantas laimingai ka-
riauja su Vasilium III, per-
gali jo kariuomenę ties Orką
1514, betgi užinto Smolens-
ko neatgauna. Totoriai už-
plūdimieji ant Podolės ben-
dromis spēkomis lietuvių ir
lenkų tampa taipogi sumušti
ir atstumti (1512). Prie Zigi-
manto II Kryžiuočiai galu-
tini išvirksta, priima Lu-
tero tikėjimą; pats Didysis
jū Mistras Albertas Bran-
denburgiškis, metęs ordeno
rubus, pasiduoda Zigman-
tui, kaipo svietiškas kuni-
gaikštis.

1529 m. išeina Lietuvos
Statutas, kursai nuo šiol per
ilgą laiką pasilieka pamatu
juridiškos tvarkos Lietuvo-
je ir priklausančioje jai Gu-
dijoje.

Socialiniame Lietuvos gy-
venime įvyksta nemaž per-
mainų. Pradeda platintis
mokslo šviesa, didžiūnai ima
siuntinėti Europon vaikus mo-
kintis. Bet draug tarp di-
džiūnų ir bajorų lenkų įtak-
mė pradeda eiti didyn, o su
ja ir lietuvių kalbos nyki-
mas dvaruose ir miestuose.
Vilniuj pusę gyventojų šne-
ka lenkiškai; šv. Jono baž-
nyčioj šalip lietuviškų pa-
mokslių randame ir lenkiš-
kus. Lietuvos didikai skęsta
kaskart didesniame egoizme
ir puikybėje, aukaus ir žem-
biugais puošia netik savo
rubus, bet ir arklių batus,
laiko po šimtą muzikantų
(Mik. Radvilas, St. Goštau-
tas), savo gi žmonių apšvie-
timu ir gerove nesirupina.
Baudžiava kaskart eina sun-
kyn, lietuvių valstiečių skur-
das — vis didyn.

Po Zigmantui II Lietuva
tenka jo sunui Zigmantui
Augustui (1544—1579), gi-
musiam iš karalienės Bonos.
Išleptintas, silpnos būdo, nors
geros širdies, šis Lietuvos
kunigaikštis, myli Lietuvą,
puošia Vilnių, bet praranda
vis daugiau savo kraštų. Mi-
rus pirmą pačiai veda kano-
niškai, nors slapčai, našlę
Barborą Goštautienę, Jurgio
Radvilo dukterį. Lenkai spi-
rias perskirti Augustą nuo
Barboros — bet persekria
juodu tik Barboros mirtis.

Prie Augusto Kardininkai
priima Luterio tikėjimą, ban-
do plėsti bažnytinės žemės,
bet Augusto pergalėti pri-
pažįsta jo valdžią ant savęs,
o 1561 m. paskutinis Kardi-
ninkų Mistras Gothardas
Kettleris atiduoda Lietuvos
kunigaikščiu savo, mistras-
tės ženklus — pripažįsta Lie-
tuvai Padauguvį, sau pasi-
likdamas tik Kursą ir Žem-
galius.

Dėl to Padauguvio prisi-
eina kovoti su caru Ivanu.
Karė abiem pusėm neperge-
rai sekas ir baigias paliau-
bomis 1570. Padauguvis pa-
silieka prie Lietuvos, Poloc-
kas tenka Maskvai. Tas ka-
res veda vieni lietuviai, len-
kai nesikiša. Zigmanto Au-
gusto bevaikystė bangina
lenkus. Ligšiol vienybė tarp
Lietuvos ir Lenkijos pala-
kydavo karaliaus asmuo.
Mirus pastarajam iš Jogė-
los kilties karaliui, lietuviai
turės teisę rinkties sau ku-
nigaikštį (ką po teisybei jie
ir ikišiol darė). Zigmantas
Augustas, manydamas Len-
kus padėsiant ginti Lietuvą
nuo Maskvos, sušaukia 1569
Vilninan seimą tuo tikslu,
kad Lietuvos didžiūnai pri-

siektų anžing su Lenkais
vienybę, niekados nuo Len-
kijos nesiskirti ir nerinkti
sau atskiro Didžiojo Lietu-
vos kunigaikščio. Lietuviai
tam prieštarauja, su asaro-
mis, klaupę ant kelių prašo,
kad neatiduotų jų i rankas
lenkų ir karaliui to neklau-
sant, išvažiuoja iš Liubli-
no, Gudijos bajorija nepa-
laiko lietuvių. Unija šiaip
tad įvyksta. Gudų kraštai
i Volyniją, Ukraina — tampa
nuo Lietuvos atplėšti ir pri-
pažinti Lenkams, Padaugu-
vis nutariama skaityti bend-
rai nuosavybe Lietuvos ir
Lenkijos, nors lenkai prie jo
užkariavimo visai nebuvo
prisidėję. Vienybė sustip-
ranti — vienas topaliekama
visuotinas seimas. Varšavo-
je bendras lietuviams ir len-
kams — taipogi vienas ben-
dras senatas. Ačiu tai vieny-
bei Lietuvoje kaskart labiau
bna platinties lenkų kalba,
budas, apdaras, papročiai;
mokyklose mokinama tik lo-
tiniškai ir lenkiškai, kas
lietuviška, peikiama ir iš-
juokiama.

Tečiau ir po Liubli-
no Unijos Lietuva nežysta. Ji gy-
vuoja, plėtojasi, tvarkosi.
Turi savo atskirus karės ir
ukės įstatymus, savo kariu-
menę, savo išdą, savo atski-
rus valdininkus. Lietuvos
didžiūnai, k. a. Jonušis Rad-
vila, L. Sapiega, kelia balsą
prieš lenkų sauvalią, ir kar-
tais atremia lenkų užgaidus,
bet žemesnioji bajorija kas-
kart labiau praranda supra-
timą, lietuviystės ir jos tel-
sų, ir visai pasiduoda lenkų
įtakmei.

Lenkystei beplintant po
Lietuvą, ji ima skverbties ir
bažnyčiose. Kunigija iš len-
kų mažai arba ir visai nemo-
kanti lietuviškai, nemokina
lietuvių tikėjimo dalykų. Ta-
tai užplūdus protestanti-
zui, tamsūs lietuviai — iš-
erdę lietuviškai bemokan-
čius Kalvino ir Luterio pa-
mokslinekus, buriats virsta
i protestantus, draug su pa-
čiais kunigais. Žemaičių
vyskupijoje, Jurgiu Petke-
vičiui bevyskupaujant belle-
ka vos 7 kunigai katalikai.
Katalikystė atgija tik ačiu
tikrai apaštališkai pasivien-
tinim dviejų lietuvių: vysk.
Merkelio Giedraičio (+1609)
ir kanoniko Mikalojaus
laikais.

Mirus Zigmantui Augus-
tui 1574 Lietuvos sostas ten-
ka išrinktam lietuvių ir len-
kų Henrikui Valois, broliui
franzuzų Karolio IX. Maty-
damas didžiūnų puikybę, ka-
raliaus negodojimą, Henri-
kas, pabuvęs kiek laiko Len-
kijoje, bėga atgal Francijon.

Kol lenkai laukia pagrik-
tant Henriko, lietuviai veda
atskyrai derybas su Cieso-
rium Maksimilionu II, pra-
šydami, kad jiems atleistų i
kunigaikščius savo sunų Er-
nestą.

Toliaus bus.

REIKALINGI VARGONININKAI

prie Mahanoy City, Pa., ir
prie Aušros Vartų lietuvių
parapijos Chicagoje, moka-
tiejie gerai vesti chorą ir at-
sakančiai mokyti mokyklo-
je. — Mahanoy City'je \$50.
algos mėnesiui ir įneigos.
Atsiųskiti šiais adresais:

Rev. C. Ambrozaitis,
2327 W. 23rd Pl.
Chicago, Ill.

ir
Rev. S. Pautienius,
Mahanoy City, Pa.

Sus. Liet. R.-K. A. Reikalai.

Prezidento Atsiliepimas.

Siuomi pranešu visiems Susiv. L. R. K. A. nariams, kad p. Pr. Burba užsistatė 25 tukst. dolerių kaučijos pagal 26 seimo nutarimą Baltimore, Md. 1 dieną birželio. Taipogi pranešu, kad buvusi kasininkas p. A. Danisavičius viską teisingai perdavė naujam kasieriui, ketik turėjo pinigų, ženklėlius, knygas ir visokias kitas popieras, bilas ir t.t. Melėdžių visų delegatų 26 Seimo, ir kuopų valdybų, kad visi o visi stotumite prie darbo ant šių metų dėl praplatinimo mūsų garbaus Susiv. katalikiško. Daugintumite sąnarius, tvirtumite naujas kuopas, kiek tik įgalėdami. O aš iš savo pusės, dirbsiu kiek tik man Dievas duos sveikatos. Su tikra pagarba visiems S. L. R. K. A. sąnariams

Jonas Rikteraitis, prez.

Susivienijimo Sąnariams šilnotis.

1911 m. velykinės palydijimus, kvietėles malonėkite įsiti dabartiniam dvasiškam vadovui ir šlaip visokiose reikaluose kreipkitės pas jį.

Kun. M. Pankauskas.

S. L. R. K. A. kuopos laikys bartinimus susirinkimus:

89 kp. Chicago, Ill., — 16 d. liepos, tuojau po sumai bažnytinėj šv. Jurgio salėj No. 18. Ateikite visi užsimokėti ir atsiveskite naujų narių.

Monika Gurinaka, sekr.

75 kp. Wamamie, Pa., — 16 d. liepos, pirmą val. popietų ant Berito salės. Visi kviečiami ateiti užsimokėti bartinime ir delegato Seiman kelionės iškašius.

A. J. Petrauskas, sekr.

66 kp. — 20 d. liepos bažnytinėj salėj. Visi nariai užsimokėti susirinkti.

Vincas Brazinskis, sekr.

47 kp. Mt. Carmel, Pa., — 23 d. liepos, tuoj po pamaldų bažnytinėj salėj. Ateikite visi užsimokėti.

Juozas Beigis, prez.

77 kp. Swoyers, Pa., — 16 d. liepos, 3 val. popietų ant Mike Jenulevičiaus salės. Ateikite visi ant šio mitingo, nes potam pinigų nei nuo vieno neprilinsiu.

S. A. Katkevičė, sekr.

7 kp. Pittston, Pa., — 16 d. liepos, 1-mą val. popietų ant Ruko salės. Žėdnas narys privalo ateiti užsimokėti.

V. Smalenskas, sekr.

70 kp. Old Forge, Pa., — 16 d. liepos, 2-trą val. popietų M. Kelman salėje, 403 Tam (?) Str. Visi ateikite ir naujų atsiveskite.

St. Malinauskas, sekr.

17 kp. Wilkes-Barre, Pa., — 16 d. liepos, 5-tą val. vak. ant Juozo Kunco salės.

62 kp. Sheboygan, Wis., — 16 d. liepos, ant 3:30 popietų bažnytinėj salėj. Ateikite

visi draugai ir draugės. Juozas Austravičius, sekr.

49 kp. Reading, Pa., — 16 d. liepos, 2-trą val. popietų, pas kuopos prezidentą Povilą Šlapiką. Ateikite visi užsimokėti bartinimės mokes ties.

31 kp. Mahany City, Pa., — 18 dieną liepos paprastoj vietoj. Užprašo visus, kaip senus sąnarius ateiti užsimokėti, taip ir naujus prisirašyti.

J. T. Vitkauskas, sekr.

55 kp. Bernice, Pa., — 16 d. liepos, 2-trą val. popietų pas kuopos sekretorių S. Stasavičė.

79 kp. Sag Harbor, N. Y., — 23 d. liepos, 2-trą val. popietų pas P. Milemą ant Washington str.

K. Bertašius, sekr.

Kas 107 kp. narių norėtų užsimokėti į Susiv. ar su kitoku reikalu kreipkitės po No. 47 S. Leonard st.

SUSIV. L. R. K. A. CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

Jonas Rikteraitis, prez.
67 James St.,
Waterbury, Conn.

Matušas Toluba, vice-prez.
1139 Wyoming ave.,
Exeter Boro, Pa.

Kazys J. Krušinskas, sekr.
457—17th St.,
Brooklyn, N. Y.

Pranas Burba, kasierius,
434 Main St.,
Edwardsville, Pa.

Kasos globėjai:
Juozas Vasilkauskas,
112 N. Greene St.,
Baltimore, Md.

Jonas Jaroševičė,
268 Silver St.,
So. Boston, Mass.

Kun. V. Vizgirda, knygius
190 S. Meade St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Kun. J. Dumčius, dyas. vad.
P. O. Minersville, Pa.

Sąjungos Liet. Vargonininkų Amerikoje vyriausybės adresai.

K. Strumakis, prez.
190 High St.,
Brooklyn, N. Y.

P. Grajauskas, vice-prez.
Paca & Saratoga St.,
Baltimore, Md.

J. Stulgaitis, kasierius,
40 Sylvanus St.,
Wilkes-Barre, Pa.

A. Gudaitis, sekretorius,
P. O. Box 73
Silver Creek, Pa.

Redakcijos Atsakymai.

K. Kučinskui, W. Barre. Geriau būtų, kad tą reikalą užbaigtų gerumu pati draugija. Laikraščiu nepridera kištis į naminius organizacijų dalykus: galėtų būti daugiau susiterinimų ir pik-tumų.

Siuomi pranešame visiems, jog mes atpaudėme šiaurės TRUMPA KATEKIZMA, taigi kurie pirmiau reikalavote, tai dabar galėsite gauti. 10 centų egzemplioris.

"Daugis". 314 E. Market st.,
Wilkes-Barre, Pa.

E PLURIBUS UNUS.

(Iš daugelio vienas).

Širdij' pasileidusioj' tarė beprotis,
Kad Viešpaties Dievo nėra,
Kad amžinos bausmės tik tas gal bijoties,
Kurio yr' makaulė siaura.

Nereikia nei Dievo, nereikia tikybės,
Nėra jau tikėti į ką,
Kad aukos — tai tuščios su vėju derybos,
Kad maldos — tai mulkių šneka.

Tamsuolis, — kurs dorą pasaulyje skelbia,
Doru tik vadiname tą,
Kurs silpną, menkesnį už save mustelbia,
Kurio yr' lengvesnė našta.

Ten laimė, kur rankos kovojančios kruta
Ir dreba gūšioji širdis.
Tas yr' danguje, kuris duonos turi pluta
Ir alkanam rodo dantis.

Nedoras, kas silpnas, o doras, kam sekas:
Juk žino tą ir gyvuliai.
Žvėrių toks pramintas prie laimės yr' takas,
Jį žmonės užmiršo seniai.

Ir daug dar kalbėjo širdyje beprotis...
Bet štai netikėtas smugys
Užpuolė ant jo, nors mokėjo daboties,
Užpuolė slapta, kaip vagis.

Tėvai jo pasimirė, sesers ir broliai,
Pražuvo jo turtas, namai,
Keli pasekėjai, tokie pat drąsuoliai,
Išnyko, kaip sapnas, ūmai.

Ir nuomario skausmas suspaudė beprotį,
Mirtis pažūrėj' į akis
Ir priminė jam, kad prieš Dievą reiks stoti,
Kuriam prieštarauja vis.

Ir kur atkaklumas, drąsybė jo dingo?
Jau rodos, ne tas nei žmogus.
Silpni sąnariai jo iš baimės sustingo,
Nebiltyje graužia nagus.

Taip nubaustas skaudžiai prabilo beprotis:
Matau jau, kad Dievas yra...
Tik Jo nenorėjo pažinti ir bijoties
Ta mano širdis nedora!

J. K.

ILGĖJIMAS.

Kas rytas ir kas vakaras
Graudžias aš lieju ašaras,
Gyventi neramu.
Nes bus jau metų daugelis,
Kaip aš, jautrus pavargėlis,
Ištrūkiau iš namų.

Geresnės laimės laukdamas
Ir ašarėles braukdamas,
Apleidau aš gentis.
Audra man dainas staugdavo,
Padangės apsiniaukdavo,
Bet švietė man viltis.

Kruvinai saulė leidosi,
Aušra grumoj' paraudusi,
Ir šniokėdavo jura,
Bet laivas tvirtas yrėsi
Ir bangos drumstos skyrėsi;
Man nekenkė audra.

Pavojai prasišalino,
Naujoji laisvė žadino
Užmiršt sunkias dienas.
Bet vidurinė rūpestis,
Išsilgimas, lūkestis
Atnaujino anas.

Kur mano akis kreipėsi,
Kur tik saulutė šaipėsi,
Žydėdavo gėlė:—
Tėvynė ten vaidinosi
Ir vėl širdis graudinosi,
Nors verkti negalėj'.

Žvirblis štai pažįstamas,
Palangėmis lakstydamas,
Sau suširpė linksmam.
Ei! kiek aš jį matydavau,
Kaip slastas jiems statydavau:
Ar jiems ir čia namai?!

Ten, budavo, apypietė
Kregždutės sau susispietė,
Pas ližadą pasilsėt.
Dabar jos nebeatleikia
Į svetimą apilinkę
Savųjų pažūrėt.

Ir viskas man čia svetima:
Jau het sveikatą atima
Ilgėjimas nesmagus.
Kada tik miglos sklaidosi,
Tėvynėn, rodos, leistausi,
Jei duotų kas sparnus.

Kas rytas ir kas vakaras
Graudžias aš lieju ašaras,
Lyg prisilėgtas jaučiuos'.

Nei laisvė, ta guodotina,
Manęs jau nepasotina,
Man neramu svečiuos'...

J. K.

Mokykleleje.

Lietuvos Sūnus. Pinigu jieskotojai.

Tikras atsitiktimas, aprašytas apysakos formoje.

Seka.

Pagiryj ant kalnelio Kiškių vyrai: Antanas ir Juozas arija rugienas. Jūdvių arkliai, matyt, gerai pailsegos, vos kruta. Patįs artojai tarsi kuo susirūpinusiu, tarsi ko nusiminusiu, visa diena, mažai kits su kitu kalbėdami, dirba tarsi nenoromis.

Užsmeigęs vagą. Antanas sustabdė arklius, o pats išsitiesęs ant pievos prabilo:

— Na, Juozai, duok arkliams kveptelt. Matai vit, jau sušilę; tegu čia mudu nepersmarkiausia krutame, bet per dieną vis tik apilsta. Eik, pypkės parūkysiva!

— O kad jas kur pintis tas gaspadines! — pūrijo įsmėgęs žagrę ir į namus židurdamas Juozas: — išsimanė pavakarių neduoti. Žmogus dirbė, dirbė, pailstai ir valgyt užsimanai, o jos tau pasakojai: garniai išlėkė, nėra pavakarių. Šimts pypkų!...

— Na tai ką padarysi, kad jau vit toks paprotys. Nuo senų senovės, kai tik garniai išlėkia ir nesiduoda pavakarių. Ypač dabar, kada ligi visų šventų tik savaitė be pasiliko; kiek čia tos dienos? — užstojo už "gaspadines" Antanas.

— Spiaut į papročius! Ku man paprotys, jeigu pilvas tuščias. Kiek dienos? o ne vis tas pats išeina? naktis ilgesnė.

— Vit ką tu čia, Juozai, niekus tauziji! Šiau sėsk, iki pypkės parūkova, pasikalbėsi, gal ką geriaus, negu pavakariai išrasime.

— Na, o ką jau tu čia iš-rasi? — rūšiai atsiliepė, išsitiesdamas ant pievos Juozas.

— Aš visą dieną galvoju, ką čia vit padarius su Strolio pinigais? Keturi gorčiai raudonųjų, tai ne juokai: viso mūs kaimo laukus galima supirkti. Aš vit manau, šianakt reik eit ir išsikast; ilgai nėra ko laukt: senis neiškęs dar kitur kur nepapasakojęs, o paskui gal kas kitas iškast. Žinai, pinigai kiekvienam gobiamas daiktas. Norėjau niekam nei nesisakęs, viens sau eiti, bet matai ne čia jau, ogi naktįje tarė eit ju iškoti, likusioji

vit, ar žinai, nyku. Padėk man, Juozuk šianakt nueiti, dviem butų ramiaus. O čia neperstoliausia; Strolius juk žinai? Kad nusilektų, tai ir gana greit suvaikšiotume, vit dar ir išsimiegotum ir pavakarius aš ryt tau nuomamos gerus išbausčiau...

Ar sutinki eiti? antgalo jau aš tau ir užmokėčiau gerai... — pridurė Antanas, matydamas, kad Juozas raukos.

— Eit, tai aš sutinku. Aš vistiek eisiu, jei ne su tavim, tai vien sau, ar su kitu kuom, ale kad... — nūmykė Juozas.

— Kas ale? — įdomiai užklauskė Antanas, matydamas, kad Juozas vilkina kalbą.

— Tai gi matai, kad dar ten vieta nėra gerai žinoma. O nieko nežinodamas nueisi, nakėia, tai gali nieko ir nerasti... Aš buvau sakęs, ryt anksčiau užsikelti ir nubėgs apžiūrėti, kaip ten kur kas yra, tai paskui ir nuejusi, kad ir nakėia būtų galima drąsiau ieškoti.

— Kad tave šimts pypkų — mąstė Antanas, — ir jo svajojama apie pinigus... jau ir laikas pasiskirti, kada vietą apžiūrėti ir eiti ieškoti... O gal dar ir kas kitas apie tai rūpinasi...?!

Gm, bloga... o jaigu kas imty dabar ir iškasty... tai būtų balius!... Vit tiek pinigų po nosia turėjusi ir galėjusi pasiimti, o paleist... Na, vistiek šianakt einu iškoti, kad ir viena. Tai ką, tu sakai nenori man padėt nueiti? atsiliepė balsiai Antanas: — Aš šianakt vistiek einu.

— Še tau riestainis — niurnėjo Juozas. — Maniau, kad šianakt nueisiu niekam nežinant ir išsikasiu. O dabar žiūrėk — jisai spraudžia si pirma manęs... Reiks eit po plynių, kad ir drauge, tai nors pusę gausiu, nes kai neisiu, tai jis viens viską pa-lims... Galėsim eiti — prabilo kiek patylėjęs Juozas — bet ar gerai žinai ten vietas?

— Kodėl nežinosiu? vit tiek kartų tenni vaikščiojęs. Tiek pasikalbėjusiu juodu vėl emė arti. Iki vakaro nebuvu daugiaus, kaip valanda. Visa diena šlendien jiedviem išrodė nepaprastai ilgai, kadangi abudu svajojo apie pinigus, dabartės, kada sumatai ne čia jau, ogi naktįje tarė eit ju iškoti, likusioji

valanda pasirodė metais.

Pagalios sulaukė saulėleidos. Padėjusiu iš žagrės arklius ir juos apžiūrėjusiu, susilektojo spatus ir pinigams įditi maišus, antgreitosios pavakarieniavo ir, išsirengusiu neva gultų, išdūmė į Strolius. Nuo Naujųjų ligi Strolije geroka mylia. Juozui su Antanu išpradžių reikėjo eiti kelis vioratus pagirių, o paskui sodžių ežomis. Jiedviem beeliant nusileido

pazaras, o mėnulis turėjo užtekėti tik prašvintant, tai gi naktį, tebešvietė tik vienos žvaigždės. Ilgai juoduėjo tylėdamas, paskendusiu svajones, kaip tuos pinigus sukas, iškas, ką už juos pirks, kaip paskui liuonai gyvės ir t.t.

— Keturi gorčiai ir sauja raudonųjų... — svajojo Antanas: — puikus daiktas! Tik plynė... šis anarglys įspalino! Jis norės koki pusgortelį gauti. Ale šuo jam tiek duos! Duosiu vieną, kitą dolerį ir užteks. Jei norės, lms, o jei ne, tai ir to negaus. O ką ar aš jo bijau? aš ji kaip šiltą vilną sumankysiu, kad imty prišinties.

Kiek norėsiu, tiek jam duosiu. O, by tik jis su manim eina, by tik padės iškast, nes vienam ir nyku truputį ir ne taip spartu būtų. Taip, keturi gorčiai... palauk... kiek čia būtų rubliais. Sako, i kvortą teipa... dešimts tukstančių dolerių, tai i gorčių šlps keturioliosdešimts tukstančių, o i keturis gorčius... du syk po keturiasdešimts, bus aštuoniosdešimts, paskui dar keturioliosdešimts, tai šimtas ir... dvidešimts ir dar keturioliosdešimts... o šimtas šešiasdešimts tukstančių dolerių.

Už kiekvieną dolerį po aštuonis auksinus, tai bus koks milijonas rublių... Ale ką aš kalbu, — daugiau... o, daugiau: dešimts tukstančių, sako, esąs milijonas... Oo, milijonininku tapsiu! Kvalės!... Ale ką čia... motebet ar gerai žinai ten vietas?

— Kodėl nežinosiu? vit tiek kartų tenni vaikščiojęs. Tiek pasikalbėjusiu juodu vėl emė arti. Iki vakaro nebuvu daugiaus, kaip valanda. Visa diena šlendien jiedviem išrodė nepaprastai ilgai, kadangi abudu svajojo apie pinigus, dabartės, kada sumatai ne čia jau, ogi naktįje tarė eit ju iškoti, likusioji

valanda pasirodė metais. Pagalios sulaukė saulėleidos. Padėjusiu iš žagrės arklius ir juos apžiūrėjusiu, susilektojo spatus ir pinigams įditi maišus, antgreitosios pavakarieniavo ir, išsirengusiu neva gultų, išdūmė į Strolius. Nuo Naujųjų ligi Strolije geroka mylia. Juozui su Antanu išpradžių reikėjo eiti kelis vioratus pagirių, o paskui sodžių ežomis. Jiedviem beeliant nusileido

pazaras, o mėnulis turėjo užtekėti tik prašvintant, tai gi naktį, tebešvietė tik vienos žvaigždės. Ilgai juoduėjo tylėdamas, paskendusiu svajones, kaip tuos pinigus sukas, iškas, ką už juos pirks, kaip paskui liuonai gyvės ir t.t.

— Keturi gorčiai ir sauja raudonųjų... — svajojo Antanas: — puikus daiktas! Tik plynė... šis anarglys įspalino! Jis norės koki pusgortelį gauti. Ale šuo jam tiek duos! Duosiu vieną, kitą dolerį ir užteks. Jei norės, lms, o jei ne, tai ir to negaus. O ką ar aš jo bijau? aš ji kaip šiltą vilną sumankysiu, kad imty prišinties.

Kiek norėsiu, tiek jam duosiu. O, by tik jis su manim eina, by tik padės iškast, nes vienam ir nyku truputį ir ne taip spartu būtų. Taip, keturi gorčiai... palauk... kiek čia būtų rubliais. Sako, i kvortą teipa... dešimts tukstančių dolerių, tai i gorčių šlps keturioliosdešimts tukstančių, o i keturis gorčius... du syk po keturiasdešimts, bus aštuoniosdešimts, paskui dar keturioliosdešimts, tai šimtas ir... dvidešimts ir dar keturioliosdešimts... o šimtas šešiasdešimts tukstančių dolerių. Už kiekvieną dolerį po aštuonis auksinus, tai bus koks milijonas rublių... Ale ką aš kalbu, — daugiau... o, daugiau: dešimts tukstančių, sako, esąs milijonas... Oo, milijonininku tapsiu! Kvalės!... Ale ką čia... motebet ar gerai žinai ten vietas?

— Kodėl nežinosiu? vit tiek kartų tenni vaikščiojęs. Tiek pasikalbėjusiu juodu vėl emė arti. Iki vakaro nebuvu daugiaus, kaip valanda. Visa diena šlendien jiedviem išrodė nepaprastai ilgai, kadangi abudu svajojo apie pinigus, dabartės, kada sumatai ne čia jau, ogi naktįje tarė eit ju iškoti, likusioji

CHARLES DICKENS.

OLIVERIS TWISTAS.

Vertė JONAS KMITAS.

(Seka.)

— Labai man smagu pamatyti, tamstą tokią sveiką, mano mielas, — tarė žydas linguodamas juokinga žemybe, — Sukčius tau duos kitus rubus, nes baus, kad nesuterstum šitų šventadienių. Dėlko nieko neparašai, kad šiandien ateisi, mano mielas? Butume pagaminę ką šilto ant vakarienės.

Čia ponaitis Bates vėl prunkstėlėjo juokais ir taip garsiai, kad žydas pats nesusilaikė, net ir Sukčius nusišypsojo. Bet kadangi Sukčius šiame akimirksnyje ištraukė penkių svarų popieriuką, tai labai abejotina, ar pasirodymas su tuo radiniu sukėlė jo linksmybę.

— Palauk, kas ten? — užklausė Sikes, pamatęs, kad žydas pagriebė pinigų. — Tai mano, Fagine.

— Ne, ne, mano mielas, — tarė žydas. — Tai mano, Bill, tai mano. Tu gali pasiimti knygas.

— Jei tai ne mano! — tarė Sikes užsidėjęs skrybėlę su pasirijimu. — Tai yra mano ir Onytės. Kitaip aš atsiimu vaiką atgal.

Žydas pašoko, Oliveris taipgi pašoko, bet iš visai kitokios priežasties, nes jis tikėjosi, barmis galis tuom pasibaigti, kad jį iš teisybės gražiai atgal.

— Nagi! Duok šian! ar neduosi? — suriko Sikes.

— Tas vargiai pritinka, Bill, tas nepritinka, ar ne Nancy? — klausė žydas.

— Pritinka, ar nepritinka, — atkirto Sikes, — sakau tau, duok šian! Ar tau rodos, kad mudu su Onyte turime pašvęsti savo brangų laiką įsiskodami ir vogdami žėdėnų vaiką, kokį tu tik sugauni? Duok šian, tu sena giltinė, duok šian!

Tuom mandagiu privadėjo jį, p. Sikes ištraukė popieriuką iš žydo nugaros ir pasiūrėjo jam šaltai į veidą, suglamė pinigų į mažą grumuliuką ir įsirišo į skepetaitę.

— Tai už mudviejų lygi, — tarė Sikes, — ir nei pusės tiek nėra, kiek vertėtų. Tu sau turėk knygas, jei taip myli skaityti. Jei ne, tai jas parduok.

— Jos labai gražios, — tarė Charley Bates, kurs tapdymas lūpas, mėgino perskaityti vienos knygos užvardį, — puikiai parašyta, ar ne, Oliveri!

Matydamas, kokioms persigandusioms akimis Oliveris žiūrėjo į savo kankytojus, ponaitis Bates, kurs buvo apdovanotas dide linksmybe, išnaujo pasileido juokais, smarkiai, nekaip pirma.

— Jos priguli senam ponui, — tarė Oliveris lauždamas rankas. — Tokiam geram, maloniam senam ponui, kurs mane priėmė į namus ir ligino, kada aš jau beveik mirian nuo karštilgės. O, meldžiu, sugrąžinkit jam atgal, knygas ir pinigų. Laikykit mane čia visą gyvenimą, bet meldžiu, meldžiu jus, nusipakite jam tuos daiktus. Jis mitysa, kad aš juos pavogiau; ir ta senukė, — visi jie tokie buvo man geri: visi mitysa, kad aš pavogiau. O, pasigalėkit manęs ir sugrąžinkite jam!

Tais žodžiais, kurie buvo ištarti visu sopulio smarkumu, Oliveris puolė ant kelių prieš žydą ir laudė rankas, su žakra bevildia.

— Vaikas turi tiesą, — patėmijo Faginas, išpasalų dairdamasis aplinkui ir suraukęs savo nušipėjusias akruostas. — Gerai sakai, Oliveri, gerai sakai; jie mitysa, kad tu pavogei tuos daiktus. Ha! ha! ha! — juokėsi žydas, trindamas rankas; negalėjo atsitikti geriau, jei ir mes patie butume parinkę laiką!

— Žinoma, kad ne, — atsakė Sikes; — aš tuoj' tą supratau, kada mačiau jį einant per Clerkenwell, su knygomis po pažaste. Tas gana gerai atsitiko. Jis yra praknydęs psalmų giedotojai ir jie jo neįleiskos; jie nei neklaus apie jį, kad nebūtų priversti persekioti. Jo nieks nekliudy.

Jiems taip bekalbant, Oliveris vadžiojo akis nuo vieno ant kito, lyg apklaustas ir nieko nesuprasdamas; bet vos Bill pabaigė, kaip jis staiga pašoko ir leidosi bėgti iš stubos šaukdamas gariai pagalbos, nuo ko visi namai skambėjo aidu.

— Laikyk šunį, Bill! — suriko Nancy, prišokus prie durų ir greit jas uždarius, kada žydas ir du vaikų, buvo išbėgę vyti, — laikyk šunį, jis sudraskys vaiką į pluoštus!

— Jam taip ir reikia! — suriko Sikes, norėdamas išsiluotuoti iš merginos rankų. — Atsitrauk nuo manęs, o ne, tai atsupaisiu tavo galvą į sieną.

— Man vis tiek, Bill, man vis tiek! — rėkė mergina, imdamasi su juom visoms pajiegoms, — aš neduosiu kūdikio šuniui, bene pirmiausia mane užmuši!

— Ar ne? — šaukė Sikes, grieddamas baisiai dantiomis. — Aš tuojau tave pataisau, jei neatsitrauksi.

Plėšikas pasiuntė merginą į kitą stubos galą, lygiai tą patį laiką, kuomet žydas su vaikais sugrįžo, vilkdami su savim Oliverį.

— Kas čia yra? — tarė Faginas apsidairęs.

— Mergina, turbūt, pasiuto, — atsakė Sikes pašėlusiai.

— Ne, ji nepasiuto, — tarė Nancy, išbalus ir vos kvėpuodama iš pailsimo. — Tegul tau nerodos, Fagine, kad ji pasiuto.

— Tai tylėk! ar netylėsi? — suriko žydas, grumojimu akyse.

— Ne, aš netylėsiu! — atsakė Nancy labai garsiai. — Nagi! Ko tu nori?

Faginas užtektinai buvo susipažinęs su papročiais tos rūšies žmogystų, prie kurių priklausė Nancy, kad buti užtikrintu jog ginčyties su ja šią valandą buvo paojina. Norėdamas atkreipti visų atidą ant ko kito, jis atsigrišo prie Oliverio.

— Tai tu norėjai pabėgti, mano mielas, ar ne? — tarė žydas, paėmęs šakotą lazda, kuri gulėjo kampe pas kromį.

Oliveris nieko neatsakė, tik tēmėjosi į žydo krutėjimus ir greit kvėpavo.

— Jieškojai pagalbos? Šaukėi policiją, ar ne? — šniokstė žydas, pagriebęs vaiką už rankos. — Męs tave nuo to atpratšim, mano mielas ponaiti.

Žydas smarkiai rėžė lazda Oliveriui per pečius; ir jau užsimojo antrą syk, kaip štai mergina prišokus ištraukė lazda iš rankų ir trenkė ją į ugnį tokiu smarkumu, kad net žarijos pasibėrė po stuba.

— Aš negalin ilgiau to kėsti, — šaukė mergina. — Tu gavai atgal vaiką ir ko daugiau nori? Nejudink jo, nejudink, — nes katrą jį taip paženklišin, kad eisiu ant kartuvų pirmą laiką.

Taip grūmiodama, mergina smarkiai treptelėjo ir sukančius dantis ir sugniaužus kumščias žiūrėjo pačiliu tai ant žydo, tai ant kito vagies. Jos veidas buvo išbalęs nuo pagriežos, į kurią ji taip staiga įpuolė.

— Ugi Nancy! — tarė žydas, prisigerindamas, po valandos tylėjimo, laike kurio juodu su Sikes'u žiūrėjosi viens į kitą, lyg susigėdę: — tu šianakt esi daug gudresnė, nekaip visados. Ha! ha! ha! tu puikiai prisimeti!

— Ar taip? — tarė mergina. — Tai žiūrėk, kad aš neperžengčiau ribelių! Ir tada bus tau bloga, Fagine. Taigi sakau tau prieš laiką, kad manęs nerzintum.

Supykusioj' moteriškoje yra kasžinkas tokio, ką retai katras vyras drįsta sukelti, ypač jei prie įjurtimo da ji prideda neatsižūrėjimą ant nieko, sujungtą su nevilčia. Žydas matė, kad jokiū būdu negalima buvo suklysti kas link teisingumo Onytės pagiežos. Taigi žengęs kelis žingsnius atgal jis pasiūrėjo į Sikesą, lyg ko maldaudamas, lyg nusigandęs, tartum davė suprasti, kad šiam atsitikime Sikes labiausiai tinka toliau šnekėti su Onyte.

P. Sikes, kuriam tapo palikta dabaigti pasiūnekėjimas, gal jautėsi, kad tik jis vienas gali dvesti Onyte į protą ir dėlei to paleido iš burnos porą keiksmų, kurių greitas atkartojimas davė didelį supratimą apie miklų jo protą. Bet keiksmams neatnešus jokios pasekmės, jis griebėsi už jautresnių prirodymų.

— Ką tu sau mislini? — tarė Sikes, sudrutindamas savo klausimą labai paprastu keiksmu ant gražiausios dalies žmogaus veido. Jei tą keiksmą išklaustų danguje tik viena sykį iš penkiosdešimts kartų, kiek keikiama ant žemės, tai apjauktas būtų tokia kasdieninė liga, kaip ir edra. — Ką tu sau mislini? Kad aš sudegčiau! Ar tu žinai, kas tu esi ir kas tu per viena?

— O taip, aš labai gerai žinau, — atsakė mergina, isteriškai nusijuokus ir purtydama savo galvą ir vos-ne-vos stengdama prisimesti abejinga.

— Tai tylėk, arba aš tave ant ilgo laiko nuramėsiu, — tarė Sikes taip-pat, kaip buvo papratęs atsileipti į savo šunį.

Mergina vėl nusijuokė, jau vos susivaldydama, pasiūrėjo greit į Sikes'ą ir užsisukus sukando savo lūpas iki kraują.

— Puiki iš tavęs ypata, nėra ką. Pati tikroji, kad pasirodžius žmoniška, — tarė Sikes, išniekinančiai ant jos pažiūrėjęs. — Labai tinki sėbrauti su tuo vaiku, kaip tu jį vadini.

— Aš tokia esmi, taip Visogalis man padėk! — šaukė mergina, neusuvaldydama. — Ir verčiau būcia kritus negyva, arba susimainius vietoms su tais, pro kuriuos męs šianakt praėjome, ne ką uždėjau ranką ant šito vaiko ir atvedčiau jį pas žydą. Jis yra vagis, melagis, velnias, — viskas, kas tik gali būti blogiausio tegul krinta ant jo galvos. Ar to negana tam senam niekšui be mušimo?

— Nagi, nagi, Sikes, — tarė žydas, nurodęs į vaikus, kurie godliai visko klausėsi; — męs turėtume vartoti mandagius žodžius, mandagius žodžius, Bill.

— Mandagius žodžius! — šaukė mergina, ant kurios įjurtimo haugu buvo žiūrėti.

— Mandagius žodžius, tu niekšai! Taip, tu juos užpelnei. Aš jau tau vogiau, kada da nebuvau nei pusės tiek metų, kiek jis, — parodė ant Oliverio.

— Aš variau tą amatą tą tarnystą per dvyliką metų. Ar nežinai to? Sakyk! ar tu nežinai?

— Gerai, gerai, jei tu taip darei, tai turi iš to gyvenimą! — atsakė žydas, mėgindamas susitaikyti.

— Tai teisybė! — atrėžė mergina, jau ne kalbėdama, tik stačiai suliejus žodžius į vieną tolyginį riksmą. — Tai yra mano gyvenimas, ir šlapios, šaltos, purvinos gatvės, tai mano namai; o tu, niekše, nustumei mane tenai jau seniai; ir aš taip vargiau per dienas ir naktis, kol nenu-mirsiu!

— Aš tau surėgsiu nelaimę! — pertraukė žydas, suerzintas tais išmėtinėjimais, — nelaimę didesnę už tą viską, ką tu pasakai, jei daugiau da ką pasakysi!

Mergina nieko neatsakė, tik raudama sau plaukus ir draskydama drabužius didžiausia pagieža, šoko prie žydo taip baisiai įniršusi, kad, be abejonės, būtų ant jo palikusi savo keršto žymę, jei Sikes į laiką nebūtų sugriebęs jos rankų; prieš ką ji padarė keletą nepasekmingų pasistengimų ir apalpo.

— Ji dabar nepavojinga, — tarė Sikes, paguldęs ją į kampą. — Ji tur nepaprastai stiprias rankas, kada jai šitas užseina.

Žydas nusišluostė nuo kaktos prakaitą ir nusišypsojo, lyg jau palengvėjo nuo to, kad visas sumišimas jau pasibaigė. Bet nei jis, nei Sikes, nei šuo nei vaikai nežiūrėjo ant to kitaip, kaip ant paprasčiausio atsitikimo surišto su jų užsiėmimu.

— Blogiausia turėti reikalą su bobomis, — tarė žydas, atidėjęs lazda, — bet jos yra gudrios, ir savo reikale męs negalime be jų apsieiti. Charley, nuvesk Oliverį gultų.

— Man rodos, jam nereiks nešioti geresnių drabužių rytoj; ar ne Fagine? — paklausė Charley Bates.

— Žinoma, kad ne, — atsakė žydas nusijuokęs iš to,

kad Bates su tokiu džiaugsmu uždavė klausimą.

Ponaitis Bates, matyt, labai nudžiugęs iš duoto jam įsakymo, paėmė perskeltą lazda su žvake ir nusivedė Oliverį į viriamąjį kambarį, kur buvo parengti du ar trys mizgai, ant kurių jis kitąsyk buvo miegojęs. Čionai su daug nesuvaldomo juoko Bates surado tas patias senas drapanas, kurias Oliveris tokiu džiaugsmu buvo pardavęs žydui pas poną Brendow. Dabar jis suprato, kad parodymas jį Faginui, kurs jas atpirkio nuo to žydo, atvedė tajį ant Oliverio pėdsako.

Nusivilk tas gražiasias, — tarė Charley, — aš jas atiduosiu Faginui padėti. O, kiek juoky!

Vargšus Oliveris paklausė nenorėdamas. Ponaitis Bates suvyniojo naujas drapanas ir pasiglenžęs jas po pažaste išėjo, užrakinęs duris ir palikęs Oliverį tamsumoje.

Garsus Bateso juokas ir balsas panos Betsey, kuri į patį sykį pribuvo, kad apšlakčius vandeniu apalpusią draugę ir atlikus kitus mažuosius jos atgaivinimui, — būtų sulaukę nuo miego daugelį žmonių smagesnėse apys-tovose, bet Oliveris buvo susirgęs ir pailsęs. Jis tuoj' sunkiai užmigo.

XVII.

Oliverio likimui dar vis bėsant nelaimingu, į Londoną atvyksta garsus vyras, kad sugadinus jam garbę.

Yra ant scenos paprotys visose baisiose melodramose parodyti tragišką veikmę drauge su juokingais ir sudėtyti juos vienas prie kito lygiai tokiu nuosekliu perkeitimu, kaip gerai išrūkytuose lašiniuose buvo sunaikyti raudoni posmukai su baltais. Čia botyrius, suvargęs nuo nelaimių, krinta ant kieto patalo, o čia jau sekančioje veikmėje jo ištikimas, bet nesusiprantas tarnas linksmina klausytojus juokingoms dainelėms. Drėbandia širdžia męs matome panele, prieglobstyje nupukusio ir kietakirdžio barono, — jos gyvasčiai ir dora! esant pavojuje, — kaip ji pagriebia peilį ir nori gelbėti dorą su pašventimu gyvasties. Ir štai, kada mus' dirksniai įtempti iki paskutinajai, girdime švilpimą ir esame purnėsti į didelę senoviškos pilies priemonę, kur chorai pražilusį giedorių, dainuojančių juokingas daineles, maišosi su miniomis da juokingesnių vasalų, kurie visur turi liuosą įžangą, bažnyčiosna ir palociuosna.

Tokios permainos išrodo be prasmės; bet iš teisybės jos nėra taip nenaturalinės, kaip rodosi iš pirmo pašvelgimo. Ir tikrame gyvenime perėjimai iš minkštai paklotų lovų ant grabo lentų, permainymui gėdulingų rubų ant puikių parėdų, yra nemažiau navatni. Tiktai kad gyvenime męs patį esame vaidintojai, o čia tik žiūrėtojai, — tame tik yra didis skirtumas. Vaidintojai teatre netėmija tų staigių permainų iš didžio gašlumo ir jausmo į netikėtą linksmybę, — ir tas akyse žiūrėtojų išrodo lyg biauurs pasitytojimas.

Netikėti scenos perkeitimai, greitos atmainos laiko ir vietos yra netik priimti knygoose, vartojamose nuo seniai, bet daugelio tas yra pripažinta už būtina reikalingą rašėjo dovana, kuri, pasak daugumos kritikų, turi būti tame, kad autorius visus savo charakterius paliktų nelirštame ir supainiotame padėjime prie galo kiekvieno skyriaus. Tokiu būdu ir šita trumpa įžanga skyriaus pradžioje gal išrodyti visai nereikalinga. Jei taip yra išteisybės, tai daleiskite man tuoj sugrįžti į tajį miestą, kur Oliveris Twistas užmigo. Užtikrinu skaitytoją, kad randasi tam tikros svarbios priežastis atlikti tą kelionę, kitaip aš jokiū būdu neišdrįščiau užkviesti jį tenai važiuoti.

Vieną ankstybą rytą p. Bumblys iškėjo per prieglaudų vartus ir pulkia eiseną ir mikliais žingsniais traukė Augstosios gatvės linkon. Jis išrodė esant pilname žydėjime ir didybėje augto savo urėdo. Jo skrybėlė ir trinyčiai žvilgėjo ant saulės, ir jis mosykavo savo lazdule su visu smagumu sveikatos ir galybės. P. Bumblys visados nešiojo savo galvą augštai, bet tą rytą nešė ją dar augščiau. Jo akyse buvo pažym lyg koks praklinos rūšies susitaršymas, kure kiekvienam iš šalies žiūrinčiam galėjo įbrukti nuomone, kad pedelio asmenyje velsėsi mintis per daug svarbios, kad jas išreikšus.

P. Bumblys visai negalšavo, kad pasiūnekėjus su mažais perkupčiais ir kitais, kurie jį pakeliui užkalbino. Ant jų pasveikinimų jis vos atsakė rankos mostelėjimu; ir nestojo puikiai žingsniavęs, kol nepasiekė farmą, kurioje ponis Mann užlaikė vaikus parapijos elgėjų.

— Kad jį galas! Vėl tas pedelis! — tarė ponis Mann, išgirdusi gerai pažįstamą beldimą į daržo dureles. — Ar tai tik ne jis, taip anksti! — Ugi ponas Bumblys! tik atsiminus, kad tai tamista, kaip smagu pasidarol! Meldžiu tamstos į seklyčią!

Pirmesnieji žodžiai buvo ištarti į Zuzaną; linksmas gi pasveikinimas tapo atkreiptas į poną Bumbli, ir bema-tant gera ponitė atidarė kiemo dureles ir didžia pagarba nusivedė svečią į seklyčią.

— Ponia Mann, — tarė padelis, nesėsdamas paprastu būdu, kaip koks Jonelis, bet išpalengvo nusileidęs ant kedės; — ponis Mann, labas rytas, tamsta.

— Labas rytas jums, tamsta, — atsakė ponis Mann, daug kartų nusišypsojus. — Tikiuosi, tamsta esant geroj' sveikatoj'.

— Taip, taip, p. Mann, — atsakė pedelis. — Parapijos gyvenimas, — tai ne rožių patalas.

— O, išteisybės, ne, p. Bumbly, — atsakė ponitė. Ir visi parapijos elgėtos būtų pritarę tam vienu balsu, jei būtų girdėję.

— Parapijos gyvenimas, ponitute, — traukė p. Bumblys sudavęs į stiklą lazduke, — tai gyvenimas rūpesčių, kančių ir sunkenybių; bet vieši žmonės, jei taip išsireikšiu, turi kentėti persekiojimus.

Toliaus bus.

„Draugo“ Agentai.

Rev. J. Sutkaitis,
2112 Sarah st.,
Pittsburg, Pa.

K. Strumskas,
190 High st.,
Brooklyn, N. Y.

Juozas Mališauckas,
Forest City, Pa.

T. Kizievich Box 167,
Minersville, Pa.

M. Karbauckas, 52 G. st.
So. Boston, Mass.

J. Mikutaitis,
1327 Rebecca st., S. S.
Allegheny, Pa.

J. Bartoševiče,
4417 Marshallfield ave.,
Chicago, Ill.

M. Urbanavičs, Box 33,
Thomas, W. V.

J. Antanaitis Box 22,
Swoyers, Pa.

J. Versiackas,
65 Davidson st.,
Lowell, Mass.

Juozas Akevičius, P. O.
Silver Creek, Pa.

Vincas Stasevičs,
349 Hamilton st.,
Grand Rapids, Mich.

Jonas Lelpus,
1022 Bay st.,
Superior, Wis.

P. J. Miller,
Lithuanian Store,
Athol, Mass.

Pr. S. Karzonas,
2422 W. 69th st.,
Chicago, Ill.

St. Petruškevičs,
223 E. 6th st.,
Mt. Carmel, Pa.

M. K. Petrauskas,
415 Middle st.,
Kenosha, Wis.

A. Urbonavičs,
329 River st.,
Plymouth, Pa.

Juozas Podlukynas,
1838 So. Canal St.
Chicago, Ill.

Dom. M. Andrulionis,
65 Davison st.,
Lowell, Mass.

Ant. Tuškenis Box 116
Plymouth, Pa.

Julius Bukantas,
94 Blackstone st.,
Boston, Mass.

Jonas Ramanauckas
135 Ames st.,
Brockton, Mass.

B. P. Miškinis,
Box 124, 35 Arthur st.,
Montello, Mass.

F. B. Versocky,
257 So. 33rd st.,
So. Omaha, Neb.

Stanislovas J. Šaban,
Box 239, Lewiston, Me.

Pr. F. Juškevičs,
131 Jackson st.,
Lawrence, Mass.

Jonas Galeckas,
109 So. 3rd st.,
Brooklyn, N. Y.

Kun. A. Ežerskis,
5447 S. Wood st.,
Chicago, Ill.

Kazys Matukevičs,
1742 Nay Aug ave.,
Scranton, Pa.

